

NHÂN BẢN

NGUYỆT SAN "NHÂN BẢN" - NGÀY 1-6-1977 - NĂM THỨ NHẤT - SỐ 3

Mensuel d'information et de liaison
entre les Vietnamiens d'Outre-Mer

Directeur: Phan Văn Hùng

Siège: Tổng Hội Sinh Viên Việt Nam tại Paris.
5 Albert Camus - 92340 Bourg la Reine - France

Dépôt légal n° 44101

CCP n° 20332_01 Paris (Association Générale
des Etudiants Vietnamiens de Paris)

Prix du numéro: 3 FF

Abonnement:

	France	Europe	Monde
1 numéro	3 FF	5 FF	6,50 FF
11 numéros	40 FF	50 FF	65 FF

Lời NHÂN BẢN

Xưa kia, vào thời thường-cổ, con người sống tụ họp thành từng bộ lạc hay từng nhóm nhỏ gồm vài gia đình quây quần với nhau. Vào cái thuở sơ khai của nhân loại, con người chỉ có 2 tay không hoặc một mảnh da mải để che với ngoại cảnh. Con người đi đâu về cùng, vì vậy rất dễ a nghi: bất cứ loài động vật hay hiện tượng thiên nhiên gì cũng có thể là kẻ thù của mình; từ thú dữ, mưa bão, núi biển đến ma quỷ hay ngay cả đồng loại của mình thuộc một bộ lạc khác. Nghĩa là tất cả cái gì ở ngoài bộ lạc của mình đều là kẻ thù.

Đến một giai đoạn tiến hóa hơn, loài người tụ họp thành những tập đoàn đông hơn với khuôn khổ của một quốc gia, thì những đối nghịch, những ghen ghét kia bấy giờ xảy ra trên bình diện quốc gia. Người Âu cho người Á là mọi và người Á gọi người Âu là quý. Những bộ lạc đã biến mất vì con người đã tập đũ c tính chấp nhận con người ở trên bình diện của bộ lạc. Nghĩa là con người đã bao dung hơn, hiểu biết hơn, vì vậy mới có được tiến triển xã hội vừa kể.

Rồi đến cách mạng khoa học vào thế kỷ thứ XIX. N hững hiện tượng thiên nhiên trước kia là kẻ thù của nhân loại thì bấy giờ trở thành người bạn hữu ích. Nhờ đây công học, con người hiểu biết hơn và tập được tính chấp nhận thiên nhiên, tóm lại con người bao dung hơn.

Cho nên thời nào cũng vậy, lòng nghi kỵ phát xuất từ một thể yếu kém hay sự ngu muội. Lòng bao dung, phát xuất từ sự hiểu biết. Mỗi lần con người phát triển được lòng bao dung thì nhân loại tiến thêm được một bước nhảy vọt.

Đó là luật tiến hóa của nhân loại.

+

Người Cộng Sản bảo rằng họ là hay nhất, là giỏi nhất, là đẹp nhất. Điều đó có thể đúng. Họ bảo rằng các người đối lập với họ là dở nhất, là ngu nhất, là xấu nhất. Điều đó chắc chắn sai.

Và họ đàn áp tôn giáo, họ đàn áp những giới không đồng chính kiến với họ. Họ thiêu hủy bao dung, họ đã đi ngược lại dòng tiến hóa của nhân loại. Họ sẽ bị lịch sử đào thải.

Điều đó mới là điều chắc chắn đúng.

NHÂN BẢN.

PARIS:

CUỘC THƯƠNG THẢO MỸ-HÀNỘI PHẬT GIÁO BẤT BÌNH BỊ GIẢN ĐOẠN ?

Ngày 4-5-77, sau 7 giờ đàm phán tại Paris, hai phái đoàn Mỹ và Hà Nội đã họp báo và tuyên bố sẽ tiếp nối cuộc đàm phán 2 tuần sau đó. Gần một tháng đã trôi qua mà chưa một dấu hiệu gì cho thấy là hai bên sẽ trở lại bàn họp. Đa số quan sát viên cho rằng cuộc thảo luận, nếu không bị gián đoạn, ít nhất cũng đã bị ngưng trệ vì quyết nghị của Hạ Nghị Viện Mỹ cấm đoán chính phủ Mỹ không được « thảo luận về việc giúp đỡ tài chính » cho Hà Nội.

Ngày 3-5-77, lúc 9g30, hai phái đoàn Mỹ và Hà Nội đã gặp nhau tại toà đại sứ lộng lẫy của Hà Nội mới được xây cất sau ngày chiếm miền Nam Việt Nam. Phái đoàn Hà Nội do Phan Hiến, thứ trưởng ngoại giao, cầm đầu và phái đoàn Mỹ do R. Holbrooke, phụ tá Bộ trưởng ngoại giao, đặc trách Á Châu và Thái Bình Dương. Trong 7 tiếng đồng hồ thảo luận, mà một nửa đã dành cho việc thông dịch, ba vấn đề lớn đã được đề cập:

- 1- Tìm các người Mỹ đã bị mất tích trong chiến cuộc.
- 2- Sự tham gia của Mỹ vào việc hàn gắn vết thương chiến tranh.
- 3- Bình thường hóa bang

giao giữa Mỹ và Hà Nội. Tuy rằng hai bên đều tuyên bố cuộc thảo luận "xây dựng và bổ ích", nhưng sau cuộc họp báo, các quan sát viên đều tỏ ý nghi ngờ về kết quả của buổi họp.

Thật vậy, vấn đề thứ nhất nói trên đã được đem ra thảo luận từ hồi trung tuần tháng 3 vừa qua nhân chuyến viếng thăm Hà Nội của phái bộ Woodcock. Từ đó đến nay, Hà Nội tuyên bố cố gắng hết sức để tìm kiếm thêm tin tức về người Mỹ bị mất tích và có "2 hay 3 trường hợp mới đã được tìm ra". Ngược lại, trợ buổi họp báo của phát ngôn

(xem tiếp trang 8)

PHẬT ĐẢN 2521 BÙI LỄ THÔNG NHẤT của PHẬT GIÁO tại Pháp

Ngày 29-5-77, hơn 800 kiêu bào Phật tử đã đến tham dự buổi lễ Phật Đản 2521 do chủ tịch tại Việt Nam tại Pháp tổ chức tại phòng khánh tiết toà thị chánh Joinville le Pont. Buổi lễ đã được các chùa Linh Sơn, Quan Âm Khánh Anh và Tịnh Tâm Thiên Thết tổ chức với sự hợp tác của các hội Linh Sơn, Quan Âm, Khánh Anh, Phật Bà Trung Tâm Văn Hóa Phật Giáo Việt Nam tại Paris cùng Gia Đình Phật Tử Quảng Đức và Đoàn Thanh Thiếu Niên Phật Tử Linh Sơn.

Ngày lúc 14g30, chủ tịch nì, các quan khách và Phật tử bốn phương đã quy tụ đông đảo, đứng chật cả phòng khánh tiết. Người ta nhận thấy sự hiện diện của thường toạ Thích Huyền Vi (chùa Linh Sơn), thường toạ Thích Chơn Thường (chùa Quan Âm), đại đức Thích Minh Tâm (chùa Khánh Anh), đại đức Thích Minh Lễ cùng một số tăng ni Việt Nam và ngoại quốc, cả thảy hơn 20 vị. Mở đầu buổi lễ, thường toạ Thích Huyền Vi đã nhân dịp đến mục đích của Phật Giáo là "giúp người giác ngộ và giải thoát mọi khổ đau ngay trong chính cuộc đời này vì chính sự sống và phẩm giá của con người mới là tối thượng, ... gạt bỏ sự sống và phẩm giá con người ra, mọi học thuyết hay chủ nghĩa chỉ còn là hệ thống tư tưởng xây dựng bằng nguy ngữ hay bóng thái độ

(xem tiếp trang 2)

Bình luận CẤT CỎ SÂN BANH NGOẠI GIAO

Người Việt Nam sau khi xây xong một căn nhà mới thường hay chọn một người khách quý tới viếng nhà để nhớ vào quá khứ của người khách mà làm an thịnh vượng. Công sản duy nhất sau khi chiếm trọn miền Nam Việt Nam cũng không bỏ cái lễ lồi duy tâm đó. Họ vừa xây xong một toà đại sứ quán đồ sộ tại Paris. Và họ cũng mời một người khách quý với là n những tối để khai trương các hoạt động ngoại giao của họ tại toà nhà mới. Người khách đó là phái đoàn Mỹ tới gặp phái đoàn Việt Nam trong hai ngày 3 và 4 tháng 5 vừa qua để thảo luận những vấn đề do chiến tranh vừa dứt còn để lại.

Kể ra thì cũng là một chuyện trở trêu. Cộng Hoà Xã Hội Việt Nam mà lại mời tư bản đế quốc Mỹ tới xông nhà. Nhưng nếu để trông nhớ vào vấn đề làm làm an cho khâm khách thì còn ại hơn Mỹ. Phái đoàn Mỹ do Holbrooke cầm đầu và phái đoàn Việt Nam do Phan Hiến. Chính niệm trước đây, khi cuộc hội đàm Paris mở màn, thì hai người đã có dịp biết nhau. Cả hai người lúc đó đều là những nhân viên thường của phái đoàn mỗi nước. Khi gặp lại nhau lần này thì cả hai người đều đã lên chức: Phan Hiến là thứ trưởng ngoại giao và Holbrooke là thứ trưởng phụ trách Á Châu sự vụ. Cuộc gặp gỡ đã kéo dài ả i

trong bảy tiếng. Sau ba o nhiều năm đối nghịch, nay muốn trở thành đôi bạn thì cũng khó lắm trong 7 tiếng đồng hồ đâu có phải là nhiều. Mỗi bên đều đưa ra một món quà để cho không khí cuộc gặp gỡ được thoải mái. Mỹ tuyên bố sẽ không dùng quyền phủ quyết để ngăn Việt Nam gia nhập Liên Hiệp Quốc, và Cộng sản Việt Nam thì trưng ra những cố gắng để thả u chấp tin tức về những người Mỹ mất tích tại Việt Nam. Phan Hiến cũng nhắc lại cho Holbrooke là gần đây, khi phái bộ do Woodcock cầm đầu tới thăm Hà Nội thì khi phái bộ trở về, Hà Nội đã tổ chức chỉ bằng cách quy về Mỹ 12 (xem tiếp trang 3)

TRẠI HÈ 'LÀNG VIỆT NAM' 77

Do Tổng Hội Sinh Viên Việt Nam tại Paris tổ chức.

Thời gian: Khởi hành thứ hai 4-7-77
Trở về chùa nhật 24-7-77
Địa điểm: Camping Caravaning Buffalo - 83500 La Seyne Sur Mer (trên bãi biển nổi tiếng Côte d'Azur)

Đồng góp:

	3 tuần	2 tuần	1 tuần
Người lớn	625F	450F	230F
Trẻ em từ 2 đến 6 tuổi	180F	130F	70F

(gồm ăn ở, bảo hiểm, v.v...)

Trẻ em dưới 2 tuổi: miễn phí, các bữa ăn do mỗi gia đình lo lấy.

Ghi tên tại: -5 Rue Albert Camus, 92340 Bourg La Reine
-Centre France Amérique Latine, 34 Rue Henri Barbusse, Paris 5e, mỗi chiều chúa nhật từ 14g30 đến 18g.

- Chú ý:
- Chuyển chỗ ở trại viên tự túc.
 - Ban Tổ Chức có trữ liệu chuyên chở từ Paris đến trại trong một chuyến đi chung, cho những trại viên tham dự từ đầu. Xin quý vị ghi tên trước.
 - Nhớ mang theo túi ngủ và bát đĩa.

đêm văn nghệ LỄ PHẬT ĐẢN 2521

do chùa Khánh An tổ chức tại Palais de la Mutualité Place Saint Victor, Paris 5e Métro: Maubert Mutualité. Thời thứ bảy 11-6-1977 lúc 20 giờ 30

Với sự kết hợp của

- Gia đình Phật Tử Quảng Đức
- Tổng Hội Sinh Viên Việt Nam tại Paris
- Ban Quốc Nhạc Phường Ca
- Các nhạc sĩ: Trần Ngọc Mỹ, Phan Tư, Trần Quang Hải, Phường Oanh.

Trong một chương trình Ca, Vũ, Nhạc

VỀ QUÊ HƯƠNG VÀ PHẬT GIÁO.

- Đặc biệt với vở tuồng Cải lương nhan đề: **Tình Đôi Nghĩa Đạo**

Về có tại:
Chùa Khánh An
14 Av. Henri Barbusse
92220 Bagneux
Tél. 655 84 44
Và các tiệm Việt Nam tại Paris

BUỔI LỄ THÔNG NHẬT của PHẬT GIÁO tại PHÁP (tiếp theo Tr.1)

nguy tích, thường mang lại những tương tranh, t h i nghịch và bao tàn!" Nhìn qua hiện tình của Phật Giáo tại Việt Nam, thường tọa lo rằng "...ngày nay, tuy chiến tranh đã chấm dứt, nước nhà độc lập nhưng con người không vẫn chưa qua. Phật Giáo Việt Nam cũng vẫn cùng dân tộc

tiếp tục gánh chịu thảm cảnh điêu linh. Dân tình khờ khạo niềm hy vọng về một tương lai tươi sáng đang bị lòng tham dục, hận thù và si mê bao phủ nặng nề... Cuối cùng thường tọa kêu gọi các Phật tử: "Quý vị hãy cùng chúng tôi vận dụng trí tuệ, tâm từ bi và chí thành cầu nguyện cho quý Hòa Thượng, Thượng Tọa, Đại Đức và Phật Tử ở quê nhà, vì đạo pháp và dân tộc đang gánh chịu nhiều đau thương tang tóc..."

Tiếp lời thường tọa Huyền Vi, các đại diện Phật Giáo Thái Lan và Tây Tạng đã đứng ban đạo từ. Sau đó buổi lễ chính thức thật trang nghiêm do chư Tăng Ni Việt Nam tại Pháp hành lễ tiếp theo bởi lễ theo nghi thức Nam Tông do các Tăng Ni Nam Tông Việt Nam, Lào, Cao Miên Thái Lan và Tích Lan đứng hành lễ. Tiếng tụng niệm vang dậy từ ngàn lòng ngực các cụ, các bác cũng như từ các thiện nam tín nữ trẻ tuổi hiện diện rất đông đảo. Người ta cũng rất chú ý đến bài "Phật Giáo Việt Nam" do Gia Đình Phật Tử Quảng Đức và đoàn Thanh Thiếu Niên Phật Tử Linh Sơn hợp xướng.

Được biết, ngày lễ Phật Đản năm nay mang một ý nghĩa đặc biệt bởi lễ năm nay Giáo Hội Phật Giáo Việt Nam đã không được phép tổ chức Lễ Phật Đản tại quê nhà. Buổi

lễ cực kỳ long trọng và đông đảo năm nay đã nhắc nhở cùng dư luận trong và ngoài nước tình thân mộ đạo của dân tộc Việt Nam. Người ta cũng nhận thấy tinh chất thuần tôn giáo của buổi lễ, trái với buổi lễ mang nặng màu sắc chính trị do hội Phật Tử Việt Nam tại Pháp tổ chức ba tuần trước đó, ngày 8-5.

Buổi lễ chấm dứt vào lúc 20 giờ với một màn ca nhạc đặc sắc.

VŨ TIỀN NAM

Phật Giáo bất bình (tiếp theo trang 1)

cách này hoặc cách khác, yêu cầu tiếp xúc với ông Đại Sư Việt Nam..." (tức ông Đình Bá Thi).

Một nguồn tin gần đây nhất cho biết một phái đoàn do ô. Chris Austin Meneitez của hội Liên Tôn Mỹ dẫn đầu đã đến thăm đối tại Ủy Ban Nhân Quyền tại Liên Hiệp Quốc. Thêm vào đó, các giới Mỹ thuộc phe phản chiến trước kia, trong đó có nữ ca sĩ Joan Baez, đang vận động rầm rộ để nhân quyền được tôn trọng ở Việt Nam.

Ngày 1-5-77, tại Đài Loan các Đại Đức Đức Niệm, Tỉnh Hạnh, Chơn An và một số Phật tử đã viết một bức thư phản đối khác cho ông đồng. Bức thư này còn tiết lộ "3 Tu sĩ Thích Giác An, Giác Bạch và Giác Hưng hiện bị giam giữ và tra tấn dã man tại khám Loh Cẩn Thơ. Trong khám đó có một ông Đạo Đà và Đức Hoài Sanh lãnh tụ Báo Sơn Kỳ Hưởng".

"Khắp nơi trong nước, như chùa Kiến Quốc Cần Thơ, tượng Phật Bà bị đập vỡ để xét, chùa Vĩnh Trinh quận Thủ Đức, Long Xuyên, chùa Hộ Lâm tỉnh Phước Long, bị đập phá, vì trụ trì bị đui, tượng Phật bị vứt bỏ ra vườn

BỨC THƯ NGỎ CỦA GIỚI PHẬT TỬ TẠI PHÁP

Ngày 25-4-77, 19 ngày sau cuộc hành quân của chính quyền bắt bớ các vị lãnh đạo Phật Giáo tại Việt Nam, 12 vị tăng ni đã viết một bức thư phản kháng gửi cho ông Phạm Văn Đồng, Thủ Tướng chính quyền Hà Nội. Trong số những người ký tên, người ta nhận thấy có tất cả các vị trụ trì của những ngôi chùa lớn nhất nước Pháp như Khánh An, Linh Sơn, Quan Âm Phật Bà v.v... và Thượng Tọa Thích Nhất Hạnh. Bức thư viết:

"...Ai ai cũng nghĩ rằng hoà bình thông nhất rồi thì đời sống dân chúng được no ấm hơn, tư tưởng được thoải mái hơn lúc còn chiến tranh. Nhưng ngược lại, đời khổ, thất nghiệp, trộm cắp và tệ hơn hết là nạn tham nhũng hoành hành khắp nơi có khi còn hơn dưới thời chế độ cũ. "Ai ai cũng an lòng tin tưởng khi nghe lập đi lập lại tình thân hoà giải, hoà hợp dân tộc của Đảng và Nhà Nước đưa ra, thế ngược lại hai năm qua, hàng trăm ngàn người phải chịu cảnh đói khổ đến chết trong các trại học tập cải tạo hay bị đưa đến những vùng được gọi là "kinh tế mới".

"Ai ai cũng khất cổ ghi tâm cầu chân lý sáng ngời của Hồ Chủ Tịch "Không có gì quý hơn độc lập, tự do" thì ngược lại, hai năm qua người ta không thấy chẳng có một tờ nào gọi là tự do cả. Những thư từ do đi lại, tự do ngôn luận, tự do tín ngưỡng... là những quyền sống tối thiểu của con người đều không còn được tôn trọng."

Riêng đối với Phật Giáo, một tôn giáo đã gánh chịu bao nhiêu tang tóc dưới thời chế độ cũ, cứ tưởng rằng sẽ được bình yên để truyền bá đạo Pháp, nào ngờ hai năm qua, vẫn tiếp tục gánh chịu những thảm cảnh còn thắm thía hơn dưới thời chế độ cũ. Bao nhiêu vị Tăng Ni Phật Tử đã tử thiêu, trong đó có 12 vị tử thiêu tập thể tại Cần Thơ vào tháng 11-1975, chỉ vì nhà nước ngăn c a m việc hành lễ và truyền đạo.

- Vào khoảng trung tuần tháng 8-1975, Thượng Tọa Trí Quang đã lên tiếng phê bình với tinh cách xây dựng những sai lầm của nhà nước, t h i liên sau đó bị bắt đi cảnh c a một thời gian.

- Các trường học, các c ô nhi viện Phật Giáo lần lượt bị tịch thu. Gần đây là vụ c ô nhi viện Quách Thị Trang bị nhà nước đưa người để tiếp quản mà chẳng cần c o một thư giấy đủ mệnh lệnh gì cả.

- Các vị giảng sư của Giáo Hội lần lượt bị bắt, tính đến đầu năm nay là 19 vị, trong đó có các đại đức Liễu Minh và Thông Bửi.

- Và bị bắt hơn hết là tối ngày 6-4-77, chánh quyền đã hạ lệnh xâm nhập chùa ở An Quang, trụ sở chính của Giáo Hội Phật Giáo Việt Nam Thống Nhất, bắt hết các vị lãnh đạo, chỉ trừ các vị đau yếu hay còn ở bệnh viện. Rồi trong những ngày tiếp theo đó, tại các nơi khác, các vị tăng sĩ lãnh đạo cũng đều bị bắt. Số bị bắt kỳ này không thể tính kể được, trong đó có các vị trong ban chỉ đạo Viện Hóa Đạo như thượng tọa Huyền Quang (phó viện trưởng thường tọa Quảng Độ l i t h i t h o k i y), thượng tọa Thuần Ân (tổng vụ trưởng tổng vụ Hoàng Pháp)...

...Chúng tôi xin nói một cách thẳng thắn rằng: sự kiện này được xem như nhà nước đã công khai triệt hạ Giáo Hội Phật Giáo Việt Nam Thống Nhất. Trong khi dân chúng các nước xa hội chủ nghĩa ở Đông Âu và Liên Xô lên tiếng yêu cầu chính phủ của họ thực thi những điều khoản trong hiệp ước Helsinki về quyền tự do của con người, thì tại quê hương Việt Nam nhân phẩm bị chà đạp, nhân quyền coi như không có, tín ngưỡng bị lăng mạ, vu khống, áp chế."

Trong khi thế tưởng phải chịu hạ mình dưng một l o i ngoại giao hết sức mềm mỏng với Hoa Kỳ và Pháp là những nước mà Đảng và chính phủ luôn luôn tuyên bố là kẻ thù không đội trời chung để cầu xin họ giúp đỡ, thì tại quê

nhà, người Việt thẳng tay hành hạ, tra tấn người Việt, không một chút tình nhân đạo không một lời thường tế.

Như thế nghĩa là làm sao?... Đùng thốc tình trạng đất trên, chúng tôi xin nêu ra những nguyện vọng c h a n thành như sau:

- Yêu cầu chính phủ triệt để tôn trọng những quyền tự do dân bản tối thiểu của con người, như các quyền tự do đi lại, tự do ngôn luận, tự do tín ngưỡng...

- Phong thích tất cả những tăng, ni, Phật tử cũng như các giáo sĩ; chức sắc, t h i do các tôn giáo khác bị giam cầm trại tập.

- Giao hoàn các tài sản của Giáo Hội Phật Giáo cũng như của các tôn giáo khác đã bị tịch thu một cách bất hợp pháp.

- Thể hiện tinh thần h o a giải, đoàn kết để xây dựng đất nước, bằng cách trả lại tự do cho hàng trăm ngàn người đang sống khốn khổ trong các trại học tập cải tạo.

- Chăm sóc những hành đồng trẻ thủ, vu khống, chụp mũ, xuất phát bất luận từ đâu nhằm gây ly gián, chia rẽ hàng ngũ các tôn giáo.

- Thanh trừng những thành phần tham nhũng trong chính quyền các mạng....

...Đông ký tên:
Thượng tọa Thích Huyền Vi
Thượng tọa Thích Nhất Hạnh
Đại đức Thích Minh Lễ
Đại đức Thích Minh Tâm
Đại đức Thích Phước Toàn
Đại đức Thích Huệ Nghiệp
Đại đức Thích Tịnh Đức
Đại đức Thích Phước Điền
Đại đức Thích Giác Hoàng
Đại đức Thích Như Huệ
Sư cô Thích Nữ An Ngọc
Ni cô Thích Nữ Tịnh Diệu

Để liên lạc và thông nhất hành động, Ủy Ban Liên Lạc Tăng Ni Tại Pháp đã được c thành lập. Địa chỉ:
Chùa Khánh An
14 Avenue Henri Barbusse
92220 BAGNEUX FRANCE
Điện Thoại: 655 84 44

HÃ NỘI CẦU VIỆN C.E.S.A.P

Vào khoảng cuối tháng 4 vừa qua, khối CESAP (Ủy Ban Liên Hiệp Quốc về Kinh tế và xã hội tại các nước C Châu và Thái Bình Dương) đã nhóm họp kỳ thứ 33 tại thủ đô Bangkok của Thái Lan. Các đại diện của Hải Nội là ông Đinh Bá Thi, đã từng làm quan sát viên ở Liên Hiệp Quốc với cấp bậc Đại Sư. Từ 2 năm nay, Hà Nội đã m o n g chờ một sự trợ giúp của t o i ch i c quốc tế này để " tái thiết xã hội", mà cho đến nay vẫn chưa được gì. Được biết tham dự vào hội nghị này có 35 quốc gia khác ở vùng Thái

Bình Dương và K Châu và Pháp Hoa Kỳ, Anh, Hoà Lan và Nga.

Từ ngày 30-4-75 đến nay, chính phủ Hà Nội tung các phái đoàn đi xin viện trợ. Người ta ghi nhận từ đầu tháng 3 đến nay: phái đoàn do Võ Nguyên Giáp cầm đầu sang Nga và các nước Đông Âu, phái đoàn do Phạm Văn Đồng cầm đầu sang Pháp, phái đoàn sang Báo Gia Lợi, chuyên công du sắp tới của Phạm Văn Đồng sang Phần Lan. Phái chúng, thá i đ o của nhà cầm quyền Hà Nội đã phản ảnh ngược l a i những gì Hà Nội vẫn thường rêu rao là những "thành quả vĩ đại" gặt hái được về nông nghiệp và kỹ nghệ?

HOÀNG HỮU NHÂN

ĐÀI HÃ NỘI TRỞ TRÊN: NHÂN QUYỀN DO C.I.A. ĐẶT RA!

Vào những ngày đầu của tháng 5-77, đài Hà Nội đã dành một phần quan trọng để khoe khoang về những thành tích đã gặt hái được trong chuyển công du của Thủ Tướng Phạm Văn Đồng tại Pháp. Đặc biệt người ta ghi nhận rằng đài Hà Nội đã buông những lời to cáo các báo "thân hữu" tại Paris là "tay sai của đế quốc Mỹ, đứng sau cái chiêu bài nhân quyền của Carter để công kích Việt Nam".

Cách đây một thời gian,

(xem Nhân Bản số 1, tháng 4 năm 77) đài Hà Nội đã bắt đầu lớn tiếng chê mấ t đ u luận trong nước bằng cách cho rằng học Chartre 77, các nhà toán học Boukovski, P.I. outch, v.v... là tay sai của CIA Mỹ, để tránh những khó khăn nhột nhạt khi có người lên tiếng sửa sai mình. Và cho đến những ngày tr u o c chuyển công du của Thủ Tướng Phạm Văn Đồng, Hà Nội v a n khi nộ y, khi lớn tiếng cho rằng họ đã bỏ th nhân quyền

cho người dân, quyền ấy là quyền còn được sống, cho dù là sống trong thoi thóp, trng nghèo đói, miếng ăn của n g dân chỉ được để băng sự im lặng đống lửa với nhà c a m quốc. Và cho đến khi đứng trước du luận quốc tế, không thể chối cãi được nữa họ lại xoay ra cho rằng tất cả nh i s u việc xảy ra kia là do CIA Mỹ giật giây, v.v... mà không ngừng miệng.

NGUYỄN VIỆT THẮNG

MỘT DÂN BIỂU QUỐC HỘI CÔNG SẢN TÌM TỰ DO

Chiếc thuyền chờ hơn 30 người được tàu Nhật cứu vớt

"Tôi có thể đoán chắc với quý vị rằng sau 30 năm chiến tranh, dân tộc chúng tôi ao ước hoà bình hơn bất cứ mọi dân tộc nào khác trên thế giới. Nhưng tôi cũng dám quả quyết với quý vị rằng hiện nay, nhân dân Việt Nam sẵn sàng chấp nhận mọi hình thức đấu tranh, kể cả một cuộc chiến tranh nguyên tử khốc liệt, để lật đổ ách thống trị của nhà cầm quyền cộng sản".

Đó là lời tuyên bố của ông Nguyễn Công Hoan, một cựu dân biểu cộng sản vừa vượt biển tìm tự do (xem bài tiểu sử Nguyễn Công Hoan trong số này) nhân một buổi họp báo quốc tế tại Nhật ngày 30-4 vừa qua. Cũng theo lời ông Hoan, nạn đói kém hiện nay không phải là hậu quả của một mùa màng thất thu mà thực sự nằm trong chương trình phá vỡ mọi đối kháng trong quần chúng đứng theo chính sách "nghe và tuân phục" "đồng bào tự kiểm soát dân chúng" của nhà cầm quyền cộng sản. "Họ kêu gọi những người bị nhà nước cho là kẻ phản bội giảm thiểu cho đến khi họ trở thành hoàn toàn ngoan cố".

QUỐC HỘI BÙ NHÌN

Được hỏi về "Quốc hội thống nhất" được bầu lên vào tháng 4-76, và lý do vì sao ông đã được nhà cầm quyền cộng sản tuyên bố chọn vào ghế dân biểu, ông Hoan đã tuyên bố rằng: "Một tiêu của Công Sản là lừa bịp dư luận, nhất là dư luận quốc tế. 95% số ghế đã được dành sẵn cho những cán bộ nông cốt, còn 5% còn lại dành cho những người ngoài Đảng... để trang hoàng cho Quốc Hội Bù Nhìn. Cá nhân tôi và một số anh chị em miền Nam thuộc thành phần 5% đó. Chúng tôi không thể từ chối được, vì đối với Công Sản, từ chối những đặc quyền mà họ ban cho có nghĩa là phản động, là chống cách mạng, là sẽ bị xử trị như một người phản quốc. Tất cả một sinh hoạt của Quốc Hội đều do Đảng điều khiển cả. Một ủy ban gọi là Ủy Ban Thường Vụ Quốc Hội gồm các đảng viên cao cấp, nắm mọi quyền quyết định... Còn các dân biểu khác thì chỉ cần nhớ một điều là "nhất trí" khi được tham khảo ý kiến. Việc tiếp xúc với một kỹ giả quốc tế, dù là kỹ giả thuộc phe cộng sản, cũng bị xem là một hành vi phản động nếu không được sự chấp thuận của Đảng". Ông Hoan cũng kể rằng nhân một chuyến công du ra Bắc, ông và các ban dân biểu vừa đắc cử, đã bị các cán bộ

cầm không cho tiếp xúc với dân chúng khi đi ngang qua các làng mạc.

500 NGƯỜI BỊ GIẾT 200 NGÀN BỊ GIAM GIỮ

Trả lời một câu hỏi về các trại cải tạo, ông Hoan ước lượng rằng hiện nay còn khoảng 200 ngàn người bị giam giữ trong các trại cải tạo lao động. Theo chỗ ông được biết, sau ngày 30-4-75 khoảng 500 sĩ quan và chính trị gia đã bị Công sản thủ tiêu tại tỉnh Phú Yên nơi trước kia ông làm dân biểu. Ông cũng đã nêu tên những trại cải tạo sau đây tại địa phương Phú Yên: trại A30 ở Lạc Chí (Hoà Thanh) hiện giam khoảng 3 ngàn người, trại Chuông Bò giam khoảng 5 ngàn người, trại A 20 ở Đồng Khê hiện giam giữ những người đi tẩu nạn từ Quảng trên chiếc tàu Việt Nam Thương Tín. Ngoài ra còn những trại T51, T52, T53, T54 ở vùng chung quanh Tuy Hoà với những nhân số không rõ. Ông Hoan cũng xác nhận là hiện nay rất nhiều nhà lãnh đạo Phật Giáo đã bị nhà cầm quyền bắt bớ và các nhân vật như Linh mục Trần Hữu Thanh, giám mục Nguyễn Văn Thuận thường tọa Thích Trí Quang, các ông Trần Văn Tuyên, Vũ Hồng Khanh đang bị quản thúc, giam cầm, thủ tiêu.

200 GR. GẠO MỠI NGÀY

Cũng trong buổi họp báo ông Trần Văn Sơn, cựu dân biểu Hạ nghị viện VNCH, đã kể rằng ông bị bắt đi ngày 5-5-75 và bị đưa đi lao động cải tạo tại hai trại Lam Sơn và Đông Giang thuộc địa phận Khánh Hòa (Nha Trang). Ông bị giam giữ trong hai trại này cho đến ngày 6-9-1976. Các tù nhân phải đến cúi suốt tám tiếng đồng hồ mỗi ngày. Khẩu phần ăn là 200gr gạo mỗi ngày, mỗi tuần được một bữa cơm có rau, một bữa được một bữa cơm có cá khô. Sau khi được thả về ông đã phải tiếp tục theo nhiều khóa học tập liên tiếp tại Sài Gòn.

Những lời tố cáo nặng nề trên đây của các ông Hoan, ông Sơn, phát xuất từ những người từng lớn tiếng chống chế độ Thiệu và tranh đấu cho một chế độ xã hội đã chứng tỏ rằng trong một chế độ cộng sản, sự cắt ranh đã rõ ràng giữa những người Cộng Sản một bên và đại số không cộng sản bên kia. Không có chỗ đứng nào ở giữa. Không ai có được một cuộc đời vô can, vô sự, mà phải chọn lựa làm đồ tể hay làm nạn nhân.

LÊ THIÊN

Một nhà chính trị xuất thân từ giới sinh viên

Ông Nguyễn Công Hoan, sinh năm 1943, đã bắt đầu đời sống chính trị qua các hoạt động sinh viên; ông đã từng làm chủ tịch Ban Đại diện sinh viên Khoa Học và tham gia tích cực vào đoàn Sinh viên Phật tử Việt Nam. Năm 1971, ông đắc cử dân biểu đơn vị Phú Yên trong cuộc bầu cử Hạ nghị viện. Tại đây ông gia nhập khối Dân Xã do luật sư Trần Văn Tuyên lãnh đạo, với ông Trần Văn Sơn làm phó trưởng khối. Khối Dân Xã là một khối đối lập gồm 28 dân biểu và người ta đã nhiều lần thấy ông Hoan đứng hàng đầu trong những cuộc biểu tình chống tham nhũng, đòi hỏi Thiệu phải từ chức. Sau ngày 30-4-75, ông ở lại Việt Nam, và nhân cuộc đầu phiếu ngày 25-4-76, ông được nhà cầm quyền cộng sản cho đi đại biểu tỉnh Phú Yên (Tuy Hoà) với tỷ lệ là 94,99%. Ngày 29-3-77, cùng với các ông Trần Văn Sơn, Trần Văn Trung là cựu dân biểu cũng khác, ông Trần Quang Hiệp, cựu sĩ quan QL VNCH sau này làm thủ quỹ riêng cho ông, cùng 30 đồng bào nữa, ông đã dùng xuống máy vượt biển tìm tự do, để lại vợ con tại quê nhà. Đoàn người đã được tàu Nhật cứu vớt lên Nhật Bản, và hiện nay, ông và các bằng hữu cũ ngụ tại Amatsukominato dưới sự bảo trợ của hội Phật Giáo Nhật Bản Rissho Koseikai.

VIỆT KIỂU KHẮP NƠI TIẾP TỤC ỦNG HỘ CÁC S.V. BỊ C.S. HÀNH HUNG

Hơn một tháng sau khi hơn 10 anh em sinh viên Quốc gia bị Cộng Sản và tay sai ngoại quốc hành hung tại Paris, (xem tin Nhân Bản số 2) đồng bào Việt Nam tiếp tục thể hiện lòng tiếp tục tiếp tục thêm hỏi và khuyến khích. Thay mặt những anh em bị thương tật, THSV xin thành thật cảm tạ lòng ưu ái của bà con có bác gan xa. Tiền đây, cũng xin đăng tiếp danh sách các vị ân nhân:

Bà L.K.H. :	200F
Một số kiều bào :	370F
Cộng Giáo :	300F
Một vị Thượng Tọa :	80F
Ông T.D.T. :	950F
Tổng Cộng ký này :	3 647F
Tổng Cộng cũ :	4 597F

Bình luận: CẮT CỎ SÂN BANH ...

(tiếp theo trang 1)

bộ hải cốt của quân nhân Mỹ Lễ tất nhiên là trúng phải đoàn Mỹ đã cảm ơn Phan Hiền về cử chỉ đó của nhà cầm quyền Hà Nội nhưng cũng không quên nhắc khéo là trong 12 bộ xưởng khổ đó có một bộ ở xưởng Việt Nam mà các ông đã cố xếp vào để cho dù mọt t chực ăn 12, và bộ xưởng mạo hóa đó chúng tôi xin phép sẽ đưa máy bay phục hoàn quý vị. Sau đó là hai vấn đề then chốt của cuộc gặp gỡ, việc Mỹ giúp đỡ Việt Nam về kinh tế để hàn gắn những vết thương của chiến tranh, và việc lập những quan hệ bình thường giữa hai nước. Người ta tỏ muốn tìm hiểu lập trường của hai bên về mỗi vấn đề.

Việc Mỹ viện trợ cho VN

Trong vấn đề này Hà Nội có hai giọng nói, một luận điệu đối nội và một luận điệu đối ngoại. Đối với dân chúng trong nước, từ ba o nhiều năm nay Hà Nội gọi miền Nam là "Ngụy" vì đã nhận viện trợ của Mỹ, nay nếu Hà Nội lại xin Mỹ viện trợ thì chính hóa ra mình cũng là "ngụy" hay sao. Nên trong các buổi học tập, các cán bộ đều phải nhớ vào óc dân chúng rằng đây không phải là ta xin viện trợ Mỹ mà vì Mỹ đã gây ra chiến tranh, Mỹ là tội phạm, nay Mỹ thua thì Mỹ phải bồi thường chiến tranh.

Còn đối với Mỹ, nếu kêu Mỹ là tội phạm chiến tranh thì dân Mỹ có chịu. Muốn cho Mỹ nhất định phải cắt đứt viện trợ, Hà Nội đối giọng lưỡi và gọi đây là Mỹ giúp đỡ Việt Nam hàn gắn các vết thương của chiến tranh.

Muốn trời chết Mỹ, Hà Nội cũng không quên nhắc lại chế độ của Tổng Thống Nixon giữ cho Phạm Văn Đồng trước đây để dụ Hà Nội kết thúc cuộc hội đàm Paris. Theo báo chí đó thì Mỹ sẽ dành một số tiền 3 tỷ 250 triệu Mỹ Kim để giúp tái thiết sau chiến tranh.

Lập trường của Mỹ trong vấn đề này có thể tóm tắt trong 3 điểm:

- Hiệp định Paris trước đây được ký kết giữa một bên là chính quyền Hà Nội và Mặt Trận Giải Phóng, một bên là Hoa Kỳ và chính quyền miền Nam. Nay các ông đã nuốt trọn miền Nam thì tức là chính các ông đã đơn phương không coi hiệp định có một giá trị nào hết.
- Hoa Kỳ không muốn trở lại những chuyện cũ, chỉ muốn nói chuyện tương lai.
- Các con số viện trợ nếu có phải do Quốc Hội Hoa Kỳ chuẩn y.

Việc lập những quan hệ bình thường giữa hai nước

Đối với phái đoàn Mỹ, lập những quan hệ bình thường nghĩa là về phương diện ngoại giao, hai bên đặt các sứ quán tại chỗ và có những cơ sở để rồi mới có thể nghiên cứu trong chi tiết những vấn đề cần đặt ra như là mậu dịch giữa hai nước, đầu tư của Hoa Kỳ vào Việt Nam v.v..

Phan Hiền đã trả lời Holbrooke là dân chúng Việt Nam sẽ không hiểu nổi tại sao Hoa Kỳ chia viện trợ cho Việt Nam mà đã dựng cờ Hoa Kỳ trên một toà nhà tại Hà Nội. Như vậy thì chúng ta nên bắt đầu bằng những việc thiết thực như giúp đỡ tái thiết, bồi bổ lệnh phong tỏa biên bản giữa hai nước.

Nói tóm lại, tuy không nói ra và mặc dầu cuộc gặp gỡ bản tối nhiều cơ duyên, phía Hà Nội đã coi vấn đề viện trợ như là một vấn đề tiên quyết, không giải quyết nó thì chưa nói đến chuyện khác.

Thái độ đó cũng dễ hiểu. Không có tiền Mỹ, Hà Nội sẽ không có cách nào giải quyết được những bài toán hậu chiến ghê gớm như hiện nay. Hồi còn chiến tranh Việt Nam, Hà Nội đã nhận được viện trợ quân sự dồi dào của Nga và của Trung Hoa. Nhưng nay chiến tranh đã hết, phải xây dựng kinh tế thì sự giúp đỡ của hai nước Cộng sản dần anh không còn được bao nhiêu. Hơn nữa, nhờ anh nó sẽ là dụng cụ để phân chia lợi ích thiết thực của anh kia: nhờ Nga khoan mậu đầu thì chắc chắn Trung Cộng sẽ đẩy xa hơn mũi dùi kiếm tòi của mình sâu hơn trên vùng Nam Hải, vượt cả Trường Sa lẫn Hoàng Sa.

Pháp hay một vài nước khác có thể giúp đỡ thì cũng chẳng có một phương tiện, thành ra một cuộc lại mồi hy vọng lớn nhất của Cộng Sản Việt Nam nay đặt trong nuốc của kẻ thù từ bản địa quốc Mỹ.

Hai phái đoàn Mỹ-Việt đã hẹn sẽ gặp nhau trở lại trong vòng hai tuần lễ. Trước ngày tái ngộ đó, Hà Nội Hoa Kỳ ngày 12 tháng 5 vừa qua, bằng một đa số 266 phiếu u chống 131 phiếu, đã cầm bản Hành Pháp không được viện trợ cho Hà Nội.

Trên sân bàn ngoại giao, hai đội banh Phan Hiền-Holbrooke có gặp nhau trở lại thì cuộc đấu phiếu trên của Hà Việt Hoa Kỳ cũng đã cắt cổ dùi chân cấu thủ.

ĐẢNG VĂN HẢI

THÁI VÀ MÃ LAI HIỆP LỰC ĐÁNH ĐU KÍCH QUÂN CỘNG SẢN

Đầu tháng 3 vừa qua, hai quốc gia Thái Lan và Mã Lai Á đã ký tại Bangkok một thỏa ước quy định việc tổ chức hành quân chung nhằm tiêu diệt các ổ của kích Cộng Sản Mã Lai Á ở vùng biên giới giữa 2 nước. Được biết quân du kích Cộng sản Mã Lai Á gồm khoảng 3000 người, đang lợi dụng việc Thái Lan phải đối phó với những vụ rắc rối xảy ra ở vùng biên giới với Campuchia và Lào, và họ đã thiết lập những căn cứ quân sự trên đất Thái, gần biên giới Thái Lan-Mã Lai Á. Trước đây đã có lần Thái Lan đã cho phép quân đội Mã Lai Á

đóng quân ở vùng Betong, và gần đây hơn nữa, thừa ược trên quy định các lực lượng quân sự được chuyển vận tại các vùng giữa 2 quốc gia trong những khoảng thời gian nhất định. Cuộc hành quân chung đầu tiên, mệnh danh là "Big Star" xảy ra ở vùng Sa-dao, cách biên giới 20 cây số về hướng Bắc, gồm 1500 quân Thái và 2000 quân Mã Lai Á, và cho đến đầu tháng 5, có tin cho biết là 9 căn cứ đã bị khám phá, và quân đội chính phủ đang kiểm soát gắt gao vùng này. Tại Bangkok và Kuala Lumpur, người ta ước lượng rằng một ngày

rất gần đây, khoảng 3 000 quân Cộng sản Mã Lai Á sẽ rời bỏ vùng Sadao vì cạn dần được và lương thực.

Đây là lần đầu tiên, hai quốc gia lân bang vùng Đông Nam Á đã chung sức tiêu diệt một họa xâm lăng của Cộng sản trên vùng biên giới chung của 2 nước. Với cuộc đảo chính vừa qua tại Thái Lan (kết quả là phe quân nhân lên cầm quyền), thái độ của chính phủ Thái Lan cũng rất rõ rệt: nhất định tiêu diệt các lực lượng Cộng sản đang cơ mật trên lãnh thổ của quốc gia mình.

Trần Công Bình.

Một người Nga làm không tặc trốn qua Thụy Điển.

Ngày 27-5-77, một người Liên Xô đã đoạt một chiếc máy bay quốc nội Liên Xô để bay qua Thụy Điển. Chính phủ Thụy Điển đã bác bỏ lời yêu cầu của Đại sứ Liên Xô tại Stockholm đòi trao trả người đó về cho chính phủ Liên Xô. Chính phủ Thụy Điển nói rõ rằng trong giai đoạn này, chính phủ Thụy Điển không có ý định trao trả cho chính phủ Liên Xô người Nga 50 người Nga đã vượt biên vượt biển qua Thụy Điển những lời lẽ tuyên bố hết sức gay gắt, bộ Ngoại Giao Thụy Điển nói rằng không có một quy ước quốc tế nào buộc

Thụy Điển phải trao trả một kẻ cướp đoạt phi cơ cho một quốc gia nào, trừ khi Thụy Điển thấy là cần thiết. Chiếu phi cơ trên là một loại phi cơ 2 động cơ có phi hành đoàn gồm 4 người và 18 hành khách khác. Viên phi công đã bị bắt buộc đáp xuống một phi trường quốc tế ở Stockholm. Kế cướp máy bay hiện đang bị cảnh sát Thụy Điển tạm giữ. Trong lúc thẩm vấn, anh không chịu cho biết danh tánh, chỉ cho biết rằng anh làm nghề kỹ sư, 37 tuổi và đang đi giá làm như anh đang có một quả bom giấu trong áo trên người anh ta để uy hiếp viên phi công cũng phi hành đoàn. Anh cũng cho biết đây là lần thứ hai anh trốn thoát khỏi Liên Xô, lần thứ nhất bị bắt lại và bị phạt vạ.

TRẦN VĂN NGỌC

PHẬT GIÁO TẠI VIỆT NAM

ĐÀO PHƯƠNG CHI

Phật Giáo du nhập vào Việt Nam bằng hai cách :

- 1) Nhờ các nhà sư Tàu sang tránh nạn ở Bắc Kỳ sau khi vua Hán Linh Đế mất (189) trong khi nước Tàu có biến loạn (cuối thế kỷ thứ 2 và đầu thế kỷ thứ 3)
- 2) Nhờ các nhà sư Ấn Độ sang nước ta hoặc đi qua nước ta để sang Tàu vào thế kỷ thứ 3.

Nhưng sau này, ảnh hưởng của Phật Giáo Tàu mạnh hơn, nên nước ta cũng theo Phật Giáo như bên Tàu, trừ một số tỉnh miền Nam sát biên giới Lào, Cam Bốt thì theo Tiểu Thừa như các xứ này.

Lịch sử Phật Giáo ở Việt Nam có thể chia ra làm 4 thời kỳ :

THỜI KỶ TRUYỀN BÁ

(từ cuối thế kỷ thứ 2 đến cuối thế kỷ thứ 6) nhờ các vị sư Tàu và Ấn Độ nhưng lúc ấy Phật Giáo chưa có tổ chức gì.

THỜI KỶ PHÁT ĐẠT

(từ thế kỷ thứ 7 đến thế kỷ thứ 14 - tức lúc nội thuộc nhà Tùy đến cuối nhà Trần). Thời kỳ này có 3 thiên phái chính đạt ở nước ta : Năm 580, nhà sư Ấn Độ Ti Ni Đa Lưu Chi đến ở chùa Pháp Vân (tỉnh Bắc Ninh) lập một thiên phái thứ nhất, truyền được 19 đời (580 - 1216) trong đó có các vị sư Pháp Hiền, Đỗ Pháp Thuận, Vạn Hạnh, và Từ Đạo Hạnh.

Năm 820, nhà sư Việt Võ Ngộn Thông đến ở chùa Kiến Sơ (làng Phú Đồng, tỉnh Bắc Ninh) lập một thiên phái thứ hai, truyền được 14 đời (820 đến 1221) trong đó có các vị sư Ngô Chân Lưu và vua Lý

Thái Tôn.

Đến thế kỷ thứ 11, nhà sư Tàu tên là Thích Đường được phong làm quốc sư lập một thiên phái thứ ba, truyền được 5 đời (1069-1205) trong đó các vị vua nhà Lý :Thánh Tôn, Anh Tôn và Cao Tôn.

Thời kỳ vàng son nhất trải dài từ 968 đến 1225 tức nhà Đinh đến nhà Lý. Từ 1225 đến 1400 tiếp theo, với các vua nhà Trần, Phật Giáo tiếp tục phát đạt. Không những Phật Giáo ảnh hưởng đời sống tôn giáo trong nước mà còn lan rộng đến các lãnh vực chính trị, văn hóa, xã hội qua vai trò các nhà sư được trọng dụng làm Quốc Sư. Dưới thời Đinh Bộ Lĩnh (968-980) nhà sư Ngô Chân Lưu rất được vua trọng đãi, mời vào kinh bàn chuyện quốc sự và phong làm Khuông Việt Thiên Sư (có nghĩa là người đã giúp vua phục hồi đất nước). Dưới triều Lê Đại Hành (980-1009) đức vua đã cử một phái đoàn sang Tàu thỉnh bộ Đại Tạng Kinh về nước. Lần đầu tiên trong nước có đầy đủ bộ kinh này. Chính vua Lý Thái Tổ lại xuất thân từ một gia đình rất mộ đạo Phật. Khi lên ngôi, nhà vua lại mời Vạn Hạnh Thiên Sư làm Quốc Sư. Dưới triều ngài (1010-1028), đất nước thịnh vượng an bình, các xứ lân cận như Xiêm La đều phải cống hiến hàng năm. Nội ngôi Lý Thái Tổ là Lý Thái Tôn (1028-1054) một đệ tử của Thiên Lão Tổ Sư thuộc Thiên phái Võ Ngộn Thông. Vua Lý Thái Tổ cho xây dựng chùa chiền khắp nước, phát huy Phật pháp trợ dân gian và cai trị rất nhân nghĩa (trừ thuế cho dân hai lần vào các năm 1031 và 1036). Vị vua thứ 3 đời Lý là Thánh Tôn (1054-1072) cũng là một minh quân và một Phật tử mộ đạo. Ngài đặc biệt chú ý tới

những kẻ cùng cực trong xã hội : đuổi triều ngài, dân nghèo được phát chẩn và tù binh được đổi xu từ tế. Sau khi thắng quân Chiêm, ngài bắt được nhà sư Tàu Thích Đường, tha ra mời thụ pháp tại chùa Khai Quốc và trọng dụng. Đến đời vua Lý Nhân Tôn, Khổng Giao bắt đầu bành trướng nhưng Phật Giáo vẫn còn hùng thịnh. Khổ Đâu Thiên Sư được nhà vua mời làm Quốc Sư. Cuối đời nhà Lý chính vua Lý Huệ Tôn từ bỏ ngài vàng cho con gái để có thể theo đuổi việc tu hành. Dưới đời các vua nhà Trần, Phật Giáo càng ngày càng trở nên mạnh. Trần Thái Tôn (1225 - 1258) đã có lần rời cung điện đến núi Yên Tử xin thọ giáo Phù Vân Quốc Sư. Trần Nhân Tôn (1278-1293) cũng đổi những ngôi cho con về núi Yên Tử tinh tu dưới pháp danh Hưng Văn Đại Đầu Đà.

THỜI KỶ SUY YẾU

(1428-1920, từ đời Hậu Lê trở về sau). Dưới nhà Hậu Lê Phật Giáo đã bắt đầu suy yếu. Vì bị pha lẫn với Khổng và Lão Giáo cho nên phần giáo lý thuần túy không còn nữa. Nhiều đại đoàn, lễ nghi phiền phức xuất hiện khiến Phật Giáo dần dà mất uy tín trợ giúp trị nước. Đến khi Trịnh Nguyễn phân tranh, tình hình trong chiến tranh của đất nước càng làm Phật Giáo tê liệt. Kịp khi vua Gia Long thống nhất đất nước, Phật Giáo lại được tôn thành Quốc Giáo. Nhưng chẳng được bao lâu, với sự xâm lăng của người Pháp, Phật Giáo ngày càng làm vào cảnh bị đất. Một mất phần chịu sự cạnh tranh của các tôn giáo Tây Phương (lúc ấy là khi cụ của thực dân), một khác lại bị nhà cầm quyền kiểm soát chặt chẽ cho nên suy yếu dần.

THỜI KỶ CHẤN HÙNG (1920-64)

Khi đầu là phong trào chấn hưng Phật pháp bên Tàu sau lan đến nước ta. Những cố gắng đôn phùng của một số tăng già ba miền từ năm 1920 phải đợi đến 11 năm sau mới thành quả. Tại Sài Gòn, hội Nam Kỳ Nghiên Cứu Phật Học ra đời năm 1931, tại Vĩnh Bình có hội Lương Xuyên Phật Học, tại Huế, Việt Nam Phật Học Hội được thành lập năm 1932 và tại Hà Nội Phật Giáo Bắc Kỳ Tổng Hội xuất hiện. Nhưng phong trào chấn hưng trên lại bị dè dặt thế chiến và chiến tranh Việt-Pháp sau đó làm tê liệt. Năm 1948, tình hình trong nước ổn định cho phép phong trào chấn hưng Phật Pháp sống dậy trở lại. Tại Trung Nam, Bắc, mỗi nơi đều có một tập đoàn Tăng Già (hay Giáo Hội gồm các Tăng Ni) và một tập đoàn Cư Sĩ (hay Hội Phật Giáo, Hội Phật Học), tụ trung lại sáu tập đoàn trên toàn quốc. Năm 1951, để thống nhất ý chí và hành động, sáu tập đoàn trên đã cử 51 đại biểu họp tại chùa Từ Đàm (Huế) để thành lập một Tổng Hội chung tức là "Tổng Hội Phật Giáo Việt Nam". Tuy nhiên, Tổng Hội này vẫn không thể hiện được mục tiêu thống nhất vì mỗi hội trong Tổng Hội đều có một bản nội quy riêng, một bản điều lệ riêng và nằm trong quy chế hiệp hội của ba miền Việt Nam thời ấy. Năm 1954, hiệp định Genève chia đôi đất nước, Hội Phật Giáo và Giáo Hội Tăng Già Bắc Phần hầu hết di cư vào Nam. Cho nên, Tổng Hội Phật Giáo Việt Nam vẫn hội tụ đầy đủ 6 tập đoàn Phật Giáo. Tại Hà Nội, dưới chế độ mới, một hội mới được thành lập là Hội Phật Giáo Thống Nhất Việt Nam đặt tại chùa Quán Sứ (Hà Nội). Năm

1963, với sự đàn áp Phật Giáo của tổng thống Ngô Đình Diệm, phong trào chống đối đã bùng nổ mạnh liệt đòi hỏi tự do tín ngưỡng và bình đẳng tôn giáo. Ngày 11-63, chính phủ Diệm bị lật đổ, chấm dứt một thời kỳ pháp nạn.

Đầu năm 1964, đại biểu Phật Giáo khắp nơi tụ về chùa Xá Lợi (Sài Gòn) để thành lập Giáo Hội Phật Giáo Việt Nam Thống Nhất. Một bản hiến chương ra đời đã định cơ cấu tổ chức và các sinh hoạt của Giáo Hội. Giáo Hội, trên cơ sở Viên Thông đảm trách các phần thiêng liêng, dưới cơ sở Viên Hóa đạo lo phần hành chánh và truyền bá Phật Pháp.

Từ Tổng Hội đến Giáo Hội, năm 1964 đánh dấu một bước tiến quan trọng của Phật Giáo Việt Nam. Tổng Hội bị hạn chế bởi đạo luật của quy chế hiệp hội trong khi Giáo Hội thoát khỏi quy chế của một hiệp hội thể giám mà tồn tại được tính cách thiêng liêng của đạo pháp.

KẾT LUẬN

Năm nay, tại Pháp, các đoàn thể Phật Giáo Việt Nam đã thống nhất tổ chức mạng lưới Phật Đản 2521 một cách trọng thể. Nhưng tại Việt Nam, một mua pháp nạn mới đang đe dọa tập thể Phật Giáo. Trong khi Hội Phật Giáo Thống Nhất Việt Nam tại Hà Nội được chính phủ tiếp và cho phép cử đại biểu tham dự Hội Nghị Hoà Bình Phật Giáo A Châu tại Đông Kinh (7-76), thì Giáo Hội Phật Giáo Việt Nam Thống Nhất bị đàn áp, bãi chỉ đạo Viên Hóa Đạo bị bắt bớ (6-4-77), và bị lên án là "cộng khai chống đối chính quyền". Nhưng tình thần bất khuất của Phật Giáo Việt Nam kết kết quả bao thời đại và thế hệ, một lần nữa sẽ không khuất phục bạo quyền.

TIÊU SỬ và TRIẾT LÝ NHÀ PHẬT

Vị sáng lập Phật Giáo là thái tử Tất Đạt Đa, con một của vua Tịnh Phạn Vương và Ma Gia Phu Nhân, xứ Ấn Độ. Thái tử Tất Đạt Đa, họ Cồ Đàm, thuộc dòng Thích Ca nên thường được gọi là Thích Ca Mâu Ni (Mâu Ni : tích tịch, lặng lẽ). Thái tử ra đời ở thành Gia Tư La, phía Bắc Ấn Độ, bên bờ sông Hằng Hà, vào năm 563 trước Tây lịch, và mất vào năm 483 trước Tây lịch, nghĩa là sống đồng thời với Khổng Tử.

Lúc thiếu thời, thái tử sống nơi chốn quyền quý giữa cung điện của đô thành Gia Tư La, cách Ba Nại Ng (Benares) về phía đông bắc chừng trăm dặm. Lớn lên, ngài được vua cha cưới vợ và sinh hạ một con trai đặt tên là La Hầu La. Trong suốt thời gian này, thái tử được vua cha nâng như trứng hứng như hoa để không hề biết đến cảnh sinh, lão, bệnh, tử của thế gian. Mỗi lần thái tử qua qua thành để ra vườn ngự lâm thì đi về có người cỡi, bệnh tật hay đám ma diễn ra trên đường phố. Nhưng một hôm đi chơi, thái tử bỗng gặp trên đường một kẻ bệnh tật, một người già lão, một người chết và một đạo sĩ hành khất. Cuộc gặp gỡ làm chấn động tâm thái thái tử. Ngài tỉnh ngộ, hiểu rằng cuộc đời là biến khổ (do sinh, lão,

bệnh, tử gây ra) và quyết ra đi tìm con đường giải thoát. Sau khi lìa bỏ gia đình và ngôi báu, đức Thích Ca lột bỏ khăn áo, cắt tóc sống một đời đạo sĩ hành khất. Rồi ở trong rừng, Ngài đi theo những đạo sĩ Bà La Môn xin làm đồ đệ, sống trầm tư mặc tưởng. Sau đó ít lâu, Ngài bỏ các đạo sĩ Bà La Môn, và cùng với năm thầy tu hành kinh theo đức con đường tu khổ hạnh, hành hạ xác thân, nhịn đói đến gần chết. Ngài chợt hiểu rằng việc hành hạ xác thân, hay ngược lại nê lệ những đòi hỏi dục vọng của xác thân, không thể đưa đến cứu cánh giác ngộ. Ngài ra đi tìm đạo đã được sáu năm, giờ phút giác ngộ của Ngài đã đến. Ngài chọn một gốc bồ đề, ngồi quay mặt về hướng Đông thiên định và tư tưởng không rời chỗ cho đến khi đạt được mục đích. Vượt qua các trở ngại của Ma Vương, Ngài giác ngộ thành Phật (chức Phật, Phật Đà hoặc Bồ Đề là Boudha nghĩa là Giác (biết) một là từ giác (tự mình thấy) hai là giác tha (thuyết pháp để cứu độ người khác), ba là giác hạnh viên mãn (sự biết và sự làm đều trọn vẹn). Sau khi viên giác, Ngài từ thầy chân lý mà Ngài vừa học được nghiệm tại bản tâm rất khó hiểu và khó truyền đạt cho người trần thế. Ngài chợt có ý muốn nhập Niết Bàn một

phút, nhưng lòng từ bi đổi với nhân loại khiến Ngài quyết định hồi cố Niết Bàn đi khắp nơi thuyết pháp chân lý mà Ngài đã giác ngộ, mong giải thoát cho chúng sinh.

TRIẾT LÝ PHẬT GIÁO

Có thể nói triết lý Phật Giáo thu gọn trong ba ý thuyết pháp đốn tiến của đức Phật cho 5 nhà đạo sĩ - k h o hạnh tại thành Ba Nại Na về Tứ Diệu Đế (gồm Khổ Đế, Tập Đế, Diệt Đế, và Đạo Đế).

Khổ Đế (hay đau khổ) : cuộc đời là khổ, sinh là khổ, già là khổ, bệnh là khổ, chết là khổ, cái gì ưa mà phải rời là khổ, cái gì không ưa mà phải hợp là khổ cái gì muốn mà không được là khổ; nói tóm lại triền miên trong đau khổ là hợp lẽ khổ. Tập Đế hay là nguyên nhân của đau khổ là "lòng tham sống, vì tham sống mà phải luân hồi sinh tử, càng tham càng muốn, càng được càng tham, tham sống, tham sướng tham mạnh".

Diệt Đế (hay là diệt khổ) hay là diệt đau khổ nguyên nhân đau khổ là lòng tham thì "diệt khổ phải tiêu trừ lòng tham dục, không để cho con một chút nào".

Đạo Đế (hay là con đường thoát khổ). Đó là "con đường đi giữa, để mở mắt mở tai cho người ta, khiến cho tình thân được bình tĩnh, được thông tỏ, được sống suốt, được tới cõi Niết Bàn. Con đường thân diệu ấy gọi là Bát Chính Đạo :

1. Chính kiến : hiểu biết chân chính
2. Chính Tư Duy : suy xét

3. Chính Ngữ : nói năng chân chính
4. Chính Nghiệp : hành động chân chính
5. Chính Mệnh : mưu sinh chân chính
6. Chính Tinh Tiến : cố gắng chân chính
7. Chính Niệm : tưởng nhớ chân chính
8. Chính Định : ngẫm nghĩ chân chính.

CÁC TÔNG PHÁI

Từ năm 593 đến năm 454 tr. TL, trong giai đoạn Phật còn tại thế cho đến lúc Phật nhập Niết Bàn được 100 năm thì giáo đoàn Phật Giáo hoàn toàn thống nhất, gọi là thời kỳ Phật Giáo Nguyên Thủy.

Sau khi đức Phật nhập Niết Bàn được hơn một trăm năm, trong giáo đoàn Phật Giáo nảy sinh những lối đi khác nhau về giới luật cũng như giáo lý. Hai bộ phái xuất hiện là phái Tiểu thừa bảo thủ hay là Trưởng Lão Bộ (Sthavira) và phái Đại Thừa cách tân hay là Đại Chúng Bộ (Mahasanghika). Phái Đại Thừa mang tính chất thực tế, thiên cầu cách giải luật cho thích ứng với môi trường và phong tục tập quán địa phương. Phái Tiểu Thừa lại muốn bảo tồn Phật Giáo ở những hình thức, lễ xuất phát khi áp dụng cho hàng xuất gia. Cho nên phái Đại Thừa uyển chuyển và khoan dung hơn đã được đại chúng tiếp ứng để dâng và sau rong. Hai trăm năm sau, mỗi phái lại phân ra nhiều phái nhỏ, tổng cộng đến 18 hay 20 bộ phái.

Đến hậu bán thế kỷ thứ 7,

Phật Giáo tại Ấn Độ trên đã suy yếu trong khi Bà La Môn Giáo chiếm lại ưu thế. Cho đến năm 1000, khi quân Hồi xâm chiếm Ấn Độ thì Phật Giáo hoàn toàn tàn lụi. May thay, giáo lý đức Thích Ca trước đó đã du nhập các nước lân cận bằng :

1. Đường bộ tới Trung Hoa, Cao Ly, Nhật Bản, Tây Tạng, Mông Cổ, Việt Nam,....

2. Đường thủy sang đảo Tích Lan, Nam Dương quần đảo...
Chinh lược sang đến Trung Hoa, chịu ảnh hưởng Lão Giáo và đầu cơ thực tế, không thích lý luận cao xa và viễn vông của dân tộc Trung Hoa, mà Phật Giáo Ấn Độ đã biến thành Thiên Phật Giáo Trung Hoa. Thiên Trung Hoa do Bồ Đề Đạt Ma, khi xuất xứ từ Ấn Độ sang Trung Hoa truyền đạo vào năm 520 sau Tây Lịch. "Một lối truyền đạo đường lên trên các kinh điển, không hề thuộc ngôn ngữ, nhằm chấn tâm con người thấy được Chân Bản Ngã và thế hiện Tâm Phật". Đó là những đức tính của Thiên Phật Giáo so với Tiểu và Đại Thừa. Khi Thiên Trung Hoa du nhập Nhật Bản, nó cũng chịu ảnh hưởng dân tộc tích bản xứ để biến thành môn phái Zen.

Cùng với Khổng và Lão Giáo Phật Giáo trong hơn hai mươi thế kỷ qua, đã ăn sâu vào người Á Đông : nhập thế của Khổng, xuất thế của Lão và từ Bi của Phật. Ngày nay, Phật Giáo đã nghiêm chỉnh vượt mọi biên giới vật chất và tinh thần trong vai trò một tôn giáo thế giới.

TIÊU ĐẠO

Đối với ai kia, hai tiếng quyền rũ "hề về" có nghĩa là rũ bỏ hết công việc hàng ngày để đi gió tại Deauville hay Côte d'Azur, nhưng đối với những ban sinh viên hề về lại là một dịp đi làm thêm để kiếm tiền sinh sống cho niên học sắp tới.

Mục đích đây có mục đích khác cho các ban đi thăm hỏi để kiểm tra việc khi hề về. Có một số việc chỉ để hỏi các ban nhiều thiện chí và sức khỏe, các việc khác cần chuyên môn hơn một chút. Tuy nhiên các ban đừng vì vậy mà ngại ngùng, trái lại, các ban xin việc sớm chừng nào tốt chừng ấy, vì vào lúc này hơn 50% sinh viên ở trên đất Pháp này cũng đang tìm việc như bạn.

1) TRỒNG TRÈ EM

Nếu bạn là khách hàng trung thành của các tiệm bán và quán cà phê bạn đừng quên ghé mắt đọc những mục cần người dân trên các kính hay tại quầy. Ngoài ra, bạn có thể hỏi việc tại những địa điểm sau đây:

- CROUS : 39 Av. Georges Bernanos, Paris 5, dt: 6334299
- CENTRE RICHELIEU: 8 Place de la Sorbonne, Paris 5, dt: 0333690
- ASSOCIATION GENERALE DES ETUDIANTS EN MEDECINE 25 Rue du Faubourg St Jacques, Paris 4, dt: 3262169, 0332544
- KID SERVICE : 17 Rue Mollière, Paris 1, dt: 2660761
- NURSE SERVICE : 33 Rue Forzy, Paris 17, dt: 6222622
- ASSOCIATION DES FAMILLES DE

sous des Bergs, 75013 Paris dt: 5830492.

Lương: vào khoảng 8,50F một giờ (tức là gần tương đương với SMIC) ban sẽ phải tu lo về xe lửa khứ hồi, trả tiền ăn ngủ cho chủ điền (độ 16 đến 20F một ngày).

5) BÁN HÀNG, GIỮ KẾT

Xin mời các ban đi thăm tất cả các tiệm buôn bạn thường ghé lui, tất các các tiệm trong khu phố bạn ở và các siêu thị lớn như: LA SAMARITAINE: 18 Rue de la Monnaie, dt: 5083333 - Magasin 2 (lầu 8) Rue de Rivoli - Li. AU PRINTEMPS: 94 Rue de la Victoire, Paris 8, dt: 2852222. GALERIES LAFAYETTE 25 Rue de la Chaussée d'Antin, Paris 9, dt: 2823456. BHV: 1 Rue des Archives, lầu 3, Paris 3, dt: 5082002. FELIX POTIN: 108 Avenue de Villiers, Paris 17, dt: 2675698.

Bạn chớ quên các rạp chiếu bóng và các trạm xăng.

Lương tháng: SMIC cộng thêm tiền li xì nếu bạn làm việc tại các trạm xăng và rạp chiếu bóng.

6) CHẠY GIẤY, GIAO HÀNG

Ban thích chạy... bạn lại có chiếc xe gắn máy. Ban có thể vừa chạy vừa kiếm từ 8,50 đến 11 F một giờ. Xin bạn chạy ghé qua: DELTA COURSES, 27 Rue d'Athènes, Paris 9, dt: 2853351.

Ngoài ra, các hãng báo hiểm, các nhà buôn, các hãng du

Sud, Service de l'Administration du Personnel, DTOKY Cédex A114, 94396 Orly, Air France, Aërogare d e Roissy, Service de l'Administration du Personnel, DTOKY BP 10201, 95703 Roissy-Charles de Gaulle.

8) TÀI XẾ

Ban có bằng lái xe, bạn mới tiếng anh hùng xa lộ, bạn có thể xin làm tại các hãng chuyên cho mướn xe như HERTZ, AVIS, EUROPCAR, các hãng chuyên chở như: -Rapit Chauffeurs, 64 Rue de Richelieu, Paris 2, dt: 742 32 84 -Les Chauffeurs Sans Voitures, 132 Rue d'Assas, Paris 6, dt: 236 71 98 và 633 49 00 -Salta, 9 Rue des Bons Enfants, Saint Owen (92), dt: 255 95 25 -Les Chauffeurs de France, 7 Rue Lincoln Paris 8, dt: 359 30 59 -Allo Chauffeurs, 12 Place Jacques Bousengent Paris 10 dt: 205 96 96.

Ngoài ra, nếu bạn thông thạo ngoại ngữ, có một chiếc xe thật bánh nhừ 204 Peugeot, lái có điện thoại tại gia, bạn có thể xin một chân đưa đón khách đi ngắm cảnh tại các hãng:

- Inside France, 14 Rue Pasquier, Paris 2, dt: 2653333.
- Meet the French, 8 Bd des Italiens, Paris 9 dt: 7423054

9) DẠY HỌC TỬ

Cách kiếm cho dạy học tử có hiệu quả nhất là in sẵn

lich (như JET TOURS) các tiệm sách đời khi cũng cần một sinh viên trẻ chạy công việc cho họ.

7) VIỆC VĂN PHÒNG

Xin bạn dò hỏi nơi các hãng tư, các công sở, các ngân hàng, các tòa thị trường, các quỹ bảo hiểm xã hội (Caisse de Sécurité Sociale), quỹ phụ cấp gia đình (Caisse d'Allocations Familiales), quỹ tương trợ (Mutuelles)...v.v..

Nếu bạn thích làm ở Bộ điện, xin bạn đến: Service du Personnel des Directions des Bureaux Ambulants:

- 39ter Boulevard de la Chapelle, Paris 10, dt: 526 48 20, poste 10
- 26 Boulevard de la Gare, Paris 13, dt: 331 42 16, poste 02
- 7 Rue du Charolais Paris 12, dt: 307 40 49

Service du Recrutement, 140 Boulevard de Montparnasse, Paris 15, dt: 033 56 80

Hoặc ở Bộ Phiếu (Chèques Postaux): Direction des Centres Régions, 40 Boulevard de Valenciennes, Paris 15, dt: 533 74 00.

Ban đừng bỏ quên các nhà sách, nhà in như LE LIVRE DE PARIS, 3 Avenue Garlande, Bagneux (92), vào những tháng hè hoặc vào dịp cuối năm, vì chính lúc đó họ cần người để làm bản kê khai và mục lục.

Các ban giỏi ngoại ngữ có thể đến thêm ba địa chỉ sau đây:

- France Secours International, 36 Rue Tronchet, Paris 9, dt: 742 21 37.
- Europ Assistance, 23 Rue Chaptal, Paris 9, dt: 285 85 85 (mỗi năm mới thêm độ 500 nhân viên)
- các hãng hàng không quốc tế như AIR FRANCE: Air France, Aërogare Orly

hay đánh máy một số phiếu tư giới thiệu rồi chọn một số nhà có đồng con đi học mà bỏ vào thùng thư. Ngoài ra, bạn có thể gắn những phiếu ấy trên những bảng rao vặt của các tiệm Monoprix, tiệm giặt đồ, tiệm bánh v.v..

Lương: từ 15 đến 50F một giờ tùy theo kinh nghiệm, bằng cấp.

10) THĂM DÒ LƯU LẠI

Bạn sẽ phải phỏng vấn từ 10 đến 50 người một ngày bằng điện thoại hay đối diện. Công việc ban làm sẽ bị kiểm soát chặt chẽ, và bạn khó lòng "ăn gian" bằng cách đi phỏng vấn bạn bè và đại gia đình. Ban có thể đi xin việc tại các hãng nghiên cứu thị trường như:

- IFOP 20 Rue d'Aumale Paris 9, dt: 285 05 51
- COFREMCA 55 Rue Hermel, Paris 19
- INSEE 12 Rue Boulitte, Paris 14, dt: 828 62 76
- Université et Communication, 7 Rue Thorel Paris 2 dt: 231 13 46
- COGID, 10 Rue Hamelin, Paris 16, dt: 704 28 55
- Institut Pierre Bessis, 11 Avenue Philippe Lebourner, Neuilly (92), dt: 722 75 94
- SECAD, 8 Rue Darwin, Paris 18, dt: 254 63 66
- SERETES 72 Rue Reynault Paris 13, dt: 584 15 15
- Institut de Sondage Laval -le, 4 Rue du Quatre Septembre, Issy les Mouligneux (92)
- SOFRES, 16 Rue Barbès, Mont -rouge (92), dt: 657 13 00.

Lương ngày: từ 100 đến 200F

11) NHÂN VIÊN PHỤ ĐÔNG

Ban có thể đến thăm dò nơi các hãng chuyên mướn nhân viên phụ đông như MAN-POWER, BIS, TOPEPA... về các ngành như thư ký, đánh máy, kế toán. Riêng hãng BIS mới năm tăng việc cho độ 100 sinh viên:

(xem tiếp Tr. 8)

Sáng tác
(tiếp theo kỳ trước)

Trong cái xã hội Hoành Từ còn đang sống, ngôn ngữ không còn là chân lý nữa. Nó bị những người xảo quyết lợi dụng, dùng những hoa từ mỹ ngữ che đậy ác tâm của chúng để lừa dối dân lành. Cho đến khi nào người dân mất lòng tin không tin vào ngôn ngữ của họ nữa thì xã hội này sẽ tan rã sụp đổ. Ngôn ngữ không gây được lòng tin nữa thì còn đâu thông cảm giữa người và người. Nơi nói đều là gian dối, đời thì thủ đoạn còn chân lý luật pháp nữa. Mà chân lý, luật pháp vốn là cái trục của xã hội. Một khi trục gãy, tất xã hội phải tan rã.

Năm tôi 21 tuổi, ngày nào cha tôi cũng đem bài phú Lưu Thủy sông Bạch Đằng ra đọc. Bài phú như sau:

"Khách có kẻ: chèo bẻ bơi trướng, buồm mây giương gió. Sớm ngon tướng kia, chiều hàng Vũ no. Vũng vẫy Giang, Hồ, tiêu dao Ngô, Sĩ. Di cho biết đây, đi cho biết đó. Chằm Vân Mông chửa ở trong kho tu tướng, đã biết bao nhiêu; mà cái chí khi bôn phụng vẫn còn hăm hở!

"Mở học thối Tỉ Tướng, bốn bề ngao du. Qua cửa Đại Thai, sang bên Đông Triều; đến sông Bạch Đằng đứng dĩnh phiến chu. Trông xã sông kình muôn dặm; xanh rờ dựng ác một màu. Nước trôi lộn sắc phong cảnh vừa thu. Ngàn lau quanh cõi, bên lách điều kieu. Gió gầy dây sông, cốt khô dây gò. Ngâm ngùi đứng lắng, ngắm cảnh phù du. Thường kẻ anh hùng đầu vổng tá, mà dây dẫu vết vẫn còn lưu.

"Kià kià bên sông, phu lão người đầu. Lương trong bụng ta, chững có số cầu. Hoặc gầy chóng trước, hoặc thuyền bở sau. Vái ta mà thua nặng Đầy là chớ chiến địa của Vua Trần bắt giặc Nguyễn, và là nói cổ châu của Vua Ngô phá quân Lưu đây."

Bài phú an ảnh tôi đến độ không bao lâu thì quyết định xin phép cha mẹ đi ngao du bốn bề một phen.

Làng đầu tiên tôi bước chân đến là làng Mỹ Xá. Nơi đây, dân chúng sống thật có cuộc vù sù cao, thú nhặng mà ruộng đất đều thuộc về Quan làng cả. Quan làng tên là Thủ Hộ. Giống như lũ quan lại đương thời, xuất thân từ họ Hoành Từ, hẳn mua ruộng như mua giùm. Mỏ miệng thì nói chuyện nhân nghĩa, hành động thì bốc lột dân đen, vớ vét tiền bạc, cũng có uy quyền. Việc dịch trong làng nặng nhọc, lao lức, hẳn bảo là Lao Động để tăng cường sức khỏe, thuế nặng cắt cổ hẳn lại giải thích là đóng góp cho làng xóm, đất nước. Những ai cả gan lên tiếng chống lại hẳn thì hẳn đem Xích Kinh ra, dựa trên đó mà gán ghép cho họ tội hai dân phản Chúa. Một hôm, tôi đến đình thờ nhà hẳn, lại đứng một buổi xỉ ăn. Tôi hỏi người chung quanh thì biết tôi nhân là một chàng trai trẻ tên Hề Tử. Hề Tử, vốn uy tín, tuy đã xấp xỉ tuổi cập kê nhưng suốt ngày chỉ thích tụ họp với đám trẻ trong làng để chuyện cười cho chúng nghe. Mà qua biết tài của anh là học chữ người khác nên cả làng đều gọi anh là Hề Tử, mãi rồi mới quen cả họ thật của anh. Hề Tử từ lâu vẫn bị quan làng ghét cay ghét đắng vì tất khỏi hải diều quan làng trước trước chúng của anh.

Mỗi lần có hội hè đình đám

THỜI ĐẠI HOÀNH TỬ

là một lần Hề Tử nghĩ ra một câu khôi hài châm biếm quan Thủ Hộ, rồi kể cho lũ trẻ con đi ra ao cho mọi người nghe. Đến ngày hôm nay thì quan Thủ Hộ không chịu đũa được nữa sai lính tổng giám Hề Tử. Nhưng được vài ngày, cai tù lại thả Hề Tử ra vì cảm cái duyên của Hề.

Tôi biết chuyện tìm gặp Hề Tử và rủ anh cùng tôi ngao du một chuyến. Những gói chúng tôi đi qua cũng chẳng khác làng Mỹ Xá. Ban ngày lại Hoành Từ cũng ngày càng lộng hành. Lệnh chày ban ra thì đặc mùi nhân nghĩa, thường đả, yêu nước. Tuần lễ nh chúng thì xuống chất thành núi, máu chảy thành sông. Hề Tử càng thấy càng uất ức. Tôi thì càng ngày càng mến anh ở cái tính thẳng người phóng khoáng của anh. Tôi này y mới anh về làng tôi chơi, luôn tiên giới thiệu anh với cha tôi. Thế là sau một năm trở xa cách, tôi hào hứng trở về chốn cũ làng xưa.

Cha tôi gặp Hề Tử là đem lòng mến ngay. Nhân một hôm nói chuyện về quan Thủ Hộ Hề Tử mới hỏi cha tôi:

- Thời Hiếu thường hay vênh vênh tự đắc mà nói rằng "Ngôn ngữ người ta như nước chảy quanh vậy, khi sang phụng đồng thì chảy phụng đồng, khi sang phụng tây thì chảy phụng tây; ngôn ngữ con người không phân biệt hết với thực, cũng như nước ở không phân biệt phụng đồng với phụng tây vậy". Bác nghĩ sao?

Cha tôi đáp:

- Thời Hiếu bắt chiếc Cáo Tử mà về thế, nhưng lại quên mất câu của Mạnh Tử: "Nước đành là không phân biệt tưng phụng đồng phụng tây, nhưng lại không phân biệt chó cáo chó thập ú? Lỗi nhỏ con người vốn dùng để diễn tả Sự Thật, cũng như nước vốn chảy chó thập, hay nước kia tập mà cho bốn lên, có thể khiến vọt qua tràn; ngôn ngữ cho ác người, có thể khiến tràn đến núi; ấy là phải cái nguyên nhân của nước thế đấy vì cái thế nó bị đập bị ngăn thế nó mới thế vậy; người ta mà khá khiến nói điếu nói tra; vì bị đập nên đập cũng như nước bị người đập hay ngăn đi vậy".

- Thế làm sao để thoát khỏi để nên dân áp?

- Có ai cần được chim bay hoa nở; mây bat? Tự bản chất ai ai cũng tự do.

- Nhưng vẫn cần nhiều can đảm.

- Thước kẻ phải diệt cái sợ. Nó là mối hại đầu. Rồi khi thời cơ đến, cứ theo cái Lý và Lòng Ngươi mà làm, khác thế như nước lũ vớ bớ, khác thế người tan, há cần được chẳng. Một bên nước chảy xuôi, một bên nước ngược dòng, sao còn chân chứ?

Ngày hôm sau, Hề Tử với cả tôi biệt gia đình tôi ra đi. Ít lâu sau, tôi được tin làng Mỹ Xá nổi lên theo Hề Tử chống lại Thủ Hộ. Phong trào lan dần đến khắp xứ Xích Quỷ dân đảo lộn cả xã hội Hoành Từ.

Cha tôi hải lòng lãnh đạm: "Hề Tử tất làm nên việc lớn".

VỮ THỊ THƯỜNG THẢO

LÀM SAO KIỂM VIỆC TRONG HỀ ?
Vải phụng kẻ để thành công ————— Đương Thủy —————

PASSY : dt: 5279325
FNAGE : 18 Rue Dauphine, dt: 3263884.
Lương: từ 7 đến 10 F. một giờ.

2) LAU CHUÍ

Dành riêng cho các bạn ưa chuộng sự sạch sẽ và thích làm việc... không sạch sẽ. Ban có thể đến hỏi tại các hãng chuyên mướn và phân phối nhân công:

- AIGLE AZUR : 78-80 Rue de Flandres, Paris 19, dt: 2025210. ELAN : Rue de Meaux Paris 19, dt: 2086720. TOUT A NET : 44 Rue de Lonchamp Paris 16, dt: 5538153. ARCADE : 80 Fg St Denis, Paris 10, dt: 8244268.

Các khách san vào dịp hè rất đông khách và thế nào cũng cần tăng cường nhân viên. Ban có thể đi một vòng các khách san lớn bề trong vùng.

Hè vừa qua, khách san She-ration tại Balè trả lương 100F một ngày (tương đương với từ 7 đến 9 giờ làm việc)

3) PHÁT GIẤY QUẢNG CÁO

Việc tương đối cực nhọc và ban sẽ có dịp đứng phờn 8 giờ liên tiếp trong một ngày. Xin các ban đến các Chambres de Commerce hoặc các hãng như: CIRCULAR DISTRIBUTOR FRANCE 11 Rue de Grenelle, Paris 7 dt: 2229430. SOPEP : 10bis Rue Jean Pigeon, Charenton, dt: 8932313. LE CENTRE LATIN 28 Rue des Fossés St Bernard, Paris 5, dt: 0330172.
Lương: từ 50 đến 80F. mỗi ngày.

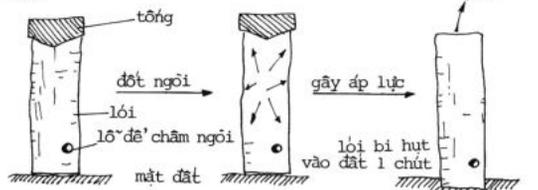
4) VIỆC ĐỒNG ANG

Gắt ngo (tháng 7-8), hái nho (tháng 9-10). Việc dành riêng cho các ban dai sức, mạp mạp khi kiếm được đôi giò trong khi kiếm tiền. Ở quan phải đến hỏi là CENTRE DE DOCUMENTATION ET D'INFORMATION RURALE, 92 Rue de Des-

Phong tục

ĐÊM GIAO THỪA ĐỐT LỎI

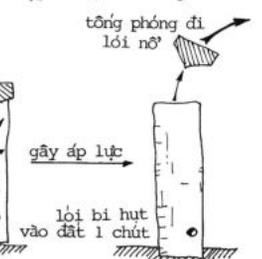
Quê tôi là một làng nghèo thuộc tỉnh Nghệ An, nằm trên bờ sông Lam nhưng lại ở gần dãy Trường Sơn hùng vĩ. Tháng năm, nắng hạn nứt đất ruộng, tháng mười lạt lội ngập nước, lúa làm mỗi cho cá. Đời sống vất vả vì thiên tai, không ai màng đến làng tôi lập nghiệp, quanh quẩn vẫn ngân ấy gia đình sống bở dầy tự thuở nào. Nhưng đời với tôi, thời thơ ấu tại giải đất khổ cần ấy vẫn là thời vàng son với bao kỷ niệm gắn bó khó phai nhòa. Tôi còn nhớ mãi tục đốt lỏi trộm đêm Giao Thừa những năm nào.

Lỏi là một ống lênh bằng sắt, lờn bằng cái pháo tống, vỏ khá dày, phía đáy bịt kín bên hông đục một lỗ nhỏ để châm ngòi. Thuộc nó được đặt thật chặt trong ống lỏi, rồi lấy gỗ xon của thành từng khúc độ 4 phần tây, đờng kính lớn hơn lòng lỏi một chút, làm cái tống bịt kín đầu ống lỏi (xin xem hình). Khi đốt lỏi, tiếng nổ vang như tiếng lựu đạn. Cái tống phóng đi như vũ bão, còn cái lỏi rơi xuống, lún vào mặt đất độ một hai phần.

Đốt lỏi trộm là một hình thức đập đất xông nhà đầu năm nhưng lý kỳ hơn. Phải làm sao cho chủ nhà giật mình khi tiếng nổ phát ra từ cái lỏi thì mới được thưởng. Nhà đêm cúng Giao Thừa xong, cuộc đốt lỏi trộm bắt đầu. Trước khi đi tìm lỏi, chúng tôi, một vài người trong nhóm đi đốt lỏi trộm, tùm ống quần lại, ngược vạt áo dài lên vai, tay khiêng lỏi, tay cầm đôi dép mới (chỉ xô vào khi tới cửa chủ nhà vì sợ môn). Chúng tôi chọn những nhà giàu nhất trong làng thì mới mong được thưởng. Nhà họ chia từng gian bằng gỗ, có nơi ngạch phen gian bày, tức phỡng đẽ của, nơi chúng tôi nhắm đầu tiên, vì chủ nhà tin là lỏi nổ ngay đó sẽ đem

lại nhiều may mắn nhất cho cả năm. Chung quanh nhà có sân rộng, có hàng kén gai và chủ chó giữ nhà. Vấn đề của chúng tôi là làm sao lên vào tiền gian gian bày, đất lỏi xuống rồi đốt cho nổ, mà máy chủ chó không hay biết. Chúng tôi phải rất rất cẩn thận. Bộ đồ mỗi năm duy có một, lên qua hàng rào làm rách quần áo, cả năm mặc đồ vá thì khổ lắm! Tiếng nổ thường làm cho máy chủ chó cảm đầu chạy trốn, bán sống bán chết

không kẻ gì 'trở ngại'. Vì vậy mới có câu: *Chạy như chó phải lỏi!* Nghe được tiếng nổ, chủ nhà mỗi chúng tôi vào, hạ mồm cổ từ bàn thờ xuống cho ăn uống thỏa thuê và li xi thật xứng đáng. Đây là phần thú vị hơn của chủ nhà nếu lỏi chịu nổ. Kỳ nhất là nếu lỏi không chịu nổ, tất nhiên là một điềm xấu cho gia đình ấy. Chủ nhà hay được sẽ giận lắm và dĩ nhiên có bao nhiêu chủ chó thì thả hết, tha hồ để chúng cắn đuôi chúng tôi cho thỏa cơn tức giận. Quần áo mỗi mai phải chạy trốn chết, quên cả lỏi ở lại, quên cả hàng kén gai, sân đá sỏi, chúng tôi chỉ còn biết mang ai nấy chạy, tay vẫn cầm đôi dép mới, tay che bần "toa", nủ có bị cắn, tôi về ngủ không đến nỗi phải đi người.

Nay bố làng xa quê, mỗi độ Xuân về, hương trầm nghi ngút trong căn phòng xử lý đất đai kỷ niệm xưa trở lại, khiến lòng tôi cuộn trào. Ước mơ một ngày quê hương thanh bình trở về cuộc sống thanh thản có sao giải đi những xa xăm tay quá?

THIỆU VĂN ĐỀ

Gia chánh

ĐẬU HỮ HẠNH NHÂN

Vật liệu
20 grs thạch (ngâm cho nở)
50 grs đậu nành khô
3 lít nước
1/4 muỗng cà-phê essence hạnh nhân.

Cách làm

Đậu nành ngâm một đêm, sáng hôm sau xả vớt, đãi sạch cho vào máy xay sinh tố với nước (trong 3 lít nước), xay thật nhuyễn, trừ với túi vải vớt lấy nước, rồi cho thêm nước vào búp cho ra hết nước (đục) của đậu, vớt bã đậu đi. Cho nước còn lại hoà với nước đậu, bắc lên bếp (lửa vừa), vừa nấu vừa khuấy đều, gần sôi thì vớt thạch đã ngâm sẵn cho vào nấu (phải trông luôn kéo sôi bùng trào hết mặt). Nấu độ 3 phút, hể thạch tan hết thì cho essence hạnh nhân vào khuấy đều tắt lửa ngay, trừ ra khay

Vui vui vui

Một người Việt vừa thoát khỏi cái Thiên đàng dây cồng xây dựng của ông Hồ đã kể lại một vài câu chuyện rất thú vị trong xảy ra giữa các chú bộ đội rừng rú và người dân miền Nam:

Dân chúng hỏi: Đồng chí ở ngoài Bắc có gì không?
Đội: Có gì?
DC: Chẳng hạn cà chua.
Đ: Có nhiều lắm.
DC: Thế cà tím, cà dài đê?
Đ: Có! Có nhiều lắm.
DC: Thế ngoài Bắc có "cà chớ" không?
Đ: Có! Có nhiều lắm chứ, còn hơn cà chua, cà tím là khác...!

(Một độc giả gửi đăng)

đê thật người thì cất vào tủ lạnh. Khi nào ăn thì cắt vuông con cở, ăn cùng nước đường đê lạnh sẵn, rất mát và thơm ngon.

BÀ TUYẾT ANH.

TRANG NHI ĐÔNG

Ô CHỮ

	A	B	C	D	E	F
1						
2						
3						
4						
5						
6						

NGANG

1. Con sông ở Bắc Phần có dòng nước đổ ngầu.
2. Tính của người không thích gây hấn, cãi vã.
3. Con vật mù mờ và quý quýt chuyên bắt gà.
4. Vua Hùng Vương được gọi như thế vì đã khai sinh ra giống giống Lạc Hồng - Sau G - Truớc N.
5. Đọc chữ này các em phải uốn lưỡi - Rong chơi ngoài đường suốt ngày.
6. Có bốn bánh - Bắt buộc.

ĐỌC

- A. Cặp sách đến trường.
- B. Khi các em nói chuyện và nghịch nhiều thì lớp học như thế - Sau chữ S.
- C. Trái cây dùng để cắt rượu - Buôn bán hương lỏi.
- D. Chỉ một đường có nhiều ở gà.
- E. Không có ích - Hai bên đường.
- G. Đầu mũi tự - Nóng nhưng đê chịu.

(Giải đáp Tr.4)

GIẢI ĐÁP Ô CHỮ KỶ TRƯỚC

- 1) Hạng Ngựa. 2) Âm giố - N.
- 3) Ngựa - Ah(Hạ). 4) Gia đình
- 5) Nổ - I - Nụ. 6) G - Ăn năn
- 7) Anh hùng.

CỔ TÍCH

ĐINH BỘ LĨNH

Ngày xưa ở châu Đại Hoàng có một người tên Đinh Công Trư' làm tướng cho Đường Diên Nghệ, sau được bổ nhiệm làm thứ sử Hóa Châu. Về già, ông xin về quê tri' si' cùng với vợ trẻ là Đàm Thị. Một hôm kia, Đàm Thị tắm ở bờ suối gần nhà, gặp một con rái cá bơi lại gần bà. Sợ quá, bà ngất đi. Lúc tỉnh dậy thấy mình nằm trên cỏ, tay bà đang được con rái cá ấp ủ. Bà vội vã chạy về nhà, nhưng lại đau chóng việc lạ thường này. Sau đó Đàm Thị có thai ngờ rằng con rái cá là Thần nước đã đi lai với bà. Đến ngày, bà sinh hạ một con trai khỏe mạnh lạ thường, đặt tên là Đinh Bộ Lĩnh. Vài năm sau, ông Trư' mất đi, không biết rằng đứa con kia không do giống máu mình tạo nên. Một thời gian sau, dân làng bắt được con rái cá ăn thịt, vứt xuống đi; Đàm Thị nhặt xuống mang về cắt ở xo bẹp.

Lớn lên, Đinh Bộ Lĩnh tỏ ra có sức khỏe và thông minh hơn người, lại giỏi về bơi lội, có thể lặn hàng giờ dưới nước. Một hôm có một thầy Địa Lý Tàu đến tìm long mạch để táng cốt cha mang theo, đến bờ suối thấy có vầng hào quang chiếu thẳng vào sao Thiên Mã, mới lấy làm

lạ thuê người lặn xuống xem. Định Bộ Lĩnh lặn xuống đến chỗ vực sâu thì thấy có một con ngựa đá đang đứng mắt nhìn mình, lấy làm sợ hãi trở lên báo cho thầy Địa Lý biết. Y kêu Định Bộ Lĩnh lấy củ như' miệng ngựa, thì thấy ngựa há miệng đớp lấy. Khi biết được điều này, thầy Địa Lý Tàu mừng rỡ nói: "Đúng là long mạch rồi! Ai táng cốt cha vào đây thì phát đê' vượng". Ông mới giao cho Liễn gói hài cốt cha mình, bảo đưa cho ngựa nuốt đi. Nhưng Liễn lại giấu vào một khe đá, gạt thầy Địa Lý là đê' cho ngựa nuốt. Xong việc, Liễn chạy về nhà thuật lại cho mẹ hay, và lấy gói chứa rái cá mang cho ngựa. Từ đó Đinh Bộ Lĩnh trở ra can đảm khác thường, các trẻ chán rái cá đều sợ sệt. Liễn bày trận g.á, bẻ hoa lau làm cờ, chặt tre làm khí giới đánh nhau. Một hôm Liễn giết một con trâu của chú khảo quản, bị người chú tức giận đuổi đánh. Bị đờng, Liễn nhảy xuống sông, bồng có con rống vàng cồng qua bờ bên kia.

Về sau, Đinh Bộ Lĩnh nổi lên ở Hoa Li vào thời Thập Nhị Sư Quân, dẹp loạn các sứ quân khác, rồi được suy tôn lên làm vua, gọi là Đinh Tiên Hoàng, đặt tên nước là Đại Cồ Việt.

ĐĂNG TRÌNH.

GIẢI ĐÁP ĐỒ VUI KỶ TRƯỚC

- 1) Quả cau. 2) Miếng trâu không. 3) Lá trâu không.
- 4) Cái ống nhỏ. 5) Bình với
- 6) Cối giã trâu.

NHẬN BẠN THI VĂN

Kể từ số này, bạn đọc và những kẻ yêu thơ sẽ tìm thấy một cách thường xuyên nơi trang này mục Nhận Bạn Thi Văn.

Trước hết, kẻ phụ trách mục này xin giới lời chào ra mắt bạn đọc, và cũng xin giới một mớ cảm tình riêng đến những nhà thơ Việt Nam đang tha hương trên đất khách.

Mục Nhận Bạn Thi Văn được đặt ra với mục đích cứu con khơi lại một ít hương vị của những ngày xa xưa khi quê hương chưa nhuộm đỏ với ước vọng thắm kiêu giúp chúng ta không quên nguồn gốc của chúng ta và nền văn hóa dân tộc rất phong phú đã có từ hơn bốn ngàn năm qua.

Ý nghĩ đầu tiên khi đê ra mục này là dành một phần trang báo trong mỗi số báo dưới một đê mục hân hời đê các nhà thơ "có đất dụng võ". Thi văn thường hay đê đê ghép liền với mớ mớ. Hy vọng mục Nhận Bạn Thi Văn sẽ giúp các bạn quên đi trong giây lát những khổ khan của thực tế, nhất là trong hoàn cảnh hiện tại của kiếp sống tha hương.

Nhận Bạn Thi Văn xin đón nhận tất cả thơ văn của bạn đọc cũng như ý kiến xây dựng hay chỉ trích về những sai lầm có thể xảy ra. Trong một vài số đầu, đê bạn đọc quen dần với mục, và cũng đê biết ý kiến các bạn, Nhận Bạn Thi Văn sẽ chỉ đê đê

tài một số các bài thơ nhận được. Sau đó sẽ lần lượt giới thiệu cùng các bạn một cách rõ ràng hơn những thi sĩ mà các bạn đê có dịp đọc qua thơ văn của họ trên nguyệt san Sinh Viên tư nhệ năm trước - với sự chấp thuận của các thi sĩ ấy.

Chúng ta cũng có thể nhắc nhở đến các thi nhân tài danh xa xưa của nền văn hóa dân tộc đê tìm hiểu và học hỏi thêm. Nhận Bạn Thi Văn cũng có thể là nơi đê những kẻ yêu thơ luận bàn về thi văn, ra bài đê, hân v.v... Vì khuôn khổ eo hẹp của mục, sẽ có một số bài thơ không đê chọn đê đê, kẻ phụ trách mục này xin thành thật cáo lỗi trước cùng các tác giả.

Sau đây xin giới thiệu cùng bạn đọc hai bài thơ của thi sĩ Thất Trí Lang Bài đầu mang tựa đê "Trách Thâm", trách thâm những kẻ đê đê sống xa hoa nơi đất khách, thơ đê với hoàn cảnh đất nước, trong khi miền Nam đang rên rĩ dưới tai ách Cộng sản, song mồm miệng cứ oang oang. TTL đê nhiều lần phải gặp gỡ những kẻ ấy, buồn tình anh mịch câu đê của bài thơ "Chúc Tết" của Trần Tử Hùng đê đê tạo bài thơ mỉa mai:

Lẳng lẳng mà xem chúng nó phê,
Quê hương rên r' chẳng buồn nghe,
Xứ lạ đứ tiên ông m' tiêm,
Quê người lấm bạc thối má xu.
Mồm anh vanh vách tr' kháng chiến,
Miệng chị xum xoe chuyện hội hè,
Nhìn qua chột thấy lòng ngao ngán,
Rờ thể từ nay t' sẽ đê.
(Trách Thâm - Giác Mơ Điện)

Nhưng may thay giống giống Lạc Hồng còn những đê đê anh hùng không chịu sống nhục dưới ách Cộng sản, đê gạt lệ chia tay một ngày khổ hân năm nào, thế người chiến đê đê cho đến khi quê hương đê đê đê lập và tự đê thật sự. Đê tưởng nhớ những vị anh hùng ấy, TTL đê ghép vài văn thơ mang tựa: "Hò".

Hà là những kẻ không tên không tuổi,
Đê đê lòng từ một buổi loạn ly,
Gạt lệ sâu kịp khỏa do ra đi,
Nói rừng thẳm nguyện trường kỷ kháng chiến.

Hò là kẻ, khi giang sơn nguy biến,
Không chân chớ, không nguy biến mong lung,
Đem xác thân làm rang một anh hùng,
Cùng Cộng sản thể trời chung chiến đấu.

Hò là kẻ, dù sông đồi núi đê đê,
Dù hình hài tàn lụi bởi kẻ cướp,
Vẫn một lòng cùng tổ quốc, quê hương,
Không khuất phục lũ bạo cường vô sản.

Hò là kẻ, trong một ngày tưng sáng,
Sẽ trở về giữa vng tiếng tung hô,
Vung cánh tay gậy dựng lại cơ đê:
Một nước Việt từ và đê đê lập.
(Hò - Giác Mơ Điện)

Không giấy dành cho mục đê đê, viết nhận tôi đành xin chào tạm biệt bạn đọc và xin hẹn tái ngộ trong số tới

Thư từ và bài vở xin gửi về: **TỔNG HỘI SINH VIÊN**
Nhận Bạn Thi Văn
5 Rue Albert Camus
92340 BOURG LA REINE
Phụ trách: **VIỆNH NHÂN**

Thư tín

Bà Hoàng (Paris) :
 "Tôi xem báo đăng thấy bạn Việt Cộng sao qua ngang tàng đánh đập các cầu thủ năm nhà thường, tôi rất xót lòng các cầu thủ chính nghĩa lễ phật... Ở bên này chúng tôi có quyền gì mà đánh người mang bệnh, lại giết giết tờ lai chụp hình người ta. Các cầu thủ làm là đơn... kễ hết tất cả đầu đuôi hành động của chúng, rồi mời thầy y học... kễn cho tụi nó bị đuối về xử án cướp của tụi nó cho rồi..."

...Đừng sợ, cứ thưa ra tòa để phòng thân các cầu thủ mang giầy "bốt" mà để xa bên đầu ở dưới, có ai "ga" bỏ túi xìt vào mắt nó hay súng "ga" cấn dài xìt rồi đập luôn cấn súng..."

Thành thật cảm ơn Bà viết thư vỹ lực các anh em bị thường. Về việc kiện cáo ra tòa anh em đã không quên làm. Còn việc phòng thân, các anh em đều vô cùng thận trọng, nhưng không thể đeo xa bên trong người. Những dụng cụ đồ lả vũ khí mà những kẻ chỉ biết có vũ lực đã dùng để đánh đập những người tôn trọng lẽ phải. Xin Bà yên chí, bạo lực sẽ thất bại, dù có xa bên hay không.

Chị Thanh Xuân (San Jose, Hoa Kỳ)
 Rất tiếc không thể đăng được bài của Chị. Như Chị nhận thấy, trên Nhân Bản số 2 đã có một bài đồng lõa chỉ trích. Mong chị hiểu cho.

Lão Đổ Khùng
 Bài thơ của Anh, chúng tôi xin được không đăng dù rất đồng ý trên một số điểm. Mong Anh thông cảm và viết cho một bài khác. Tiện thể, xin Anh cho biết tên thật và địa chỉ.

Ông Phan (Carrières/Paris -sy), Ông Tô (Paris), Bà N.V.B. (Sceaux), Chị Huệ (Ni-se) :
 Việc mua báo dài hạn của quý vị vẫn còn hiệu lực. Nghĩa là với số tiền 25F mua một năm báo Thông Tin Sinh Viên, chúng tôi sẽ xin gửi tiếp báo Nhân Bản cho đến hết năm, dù rằng giá báo đã đổi thành 40F.

Anh Ngô Nguyễn Dũng (tai Dortmund, Tây Đức) :
 Đã nhận được sáng tác mới của anh. Sẽ chọn đăng trong những số tới. Cảm ơn anh nhiều.

Ông N.T.T. (Strasbourg)
 "Tôi rất phân uất bên Thiệp Thiệp Châu chỉ lo hốt chính quyền trong lúc Phát Giáo bên nhà bị đàn áp dã man. Dù sao đi nữa, những người như các thường t. a Trí Quang, Huyền Quang cũng đều đã tranh đấu chung với Thiệp Châu trong những năm trước đây, thì bây giờ ở trên Thiệp Châu cũng phải lên tiếng hoặc ủng hộ đôi ba lời. Nó cảm như hèn, tôi không hiểu nó đã trót mắc ở chính quyền mới cái gì mà sao hèn thế" ...

Xin tin ông rõ, Giáo Hội Phật Giáo Yêu Nước do chính quyền lập ra với mục đích thay thế Giáo Hội Phật Giáo Thống Nhất bị coi là quá "cứng đầu". Vậy thì ông đủ hiểu.

Ông P.V. Hùng (Marseille)
 "Tôi đọc báo và nghe truyền hình thấy có nói những người đi đón Phạm Văn Đồng tại phi trường được toà Đại Sử trả cho 50F tiền qua nước. Tin đó hay vậy sao không nghe thấy Nhân Bản đăng?"

Đó là điều vô suất. Kính xin đọc giả thứ lỗi.

Khí Con (Boulogne) :
 Đã nhận được sáng tác của Khí Con. Văn rất dí dỏm, dễ thường. Hẹn khi mục cho tuổi mới lớn xuất hiện sẽ không quên. Thân ái.

NHÂN TIN
 Ông Lê Học người làng Yên Dũng, tỉnh Nghệ An, qua Pháp năm 1939-1940, cụt hai ngón tay, con ông Lê Học và bà Nguyễn Thị Hoài, có anh là Lê Lê, 57 tuổi, vừa ở Lào qua tháng 5-77 muốn tìm gặp. Xin liên lạc về:
 Nguyễn Việt Chừ
 3 Rue de Nemours
 75011 Paris

Chị Lạc Phương Liên Evelyne, sinh năm 1948, chỉ của Lạc Thị Văn, bây giờ ở đầu, cho Nghiêm Phương Dung biết tin. Thư về:
 Mlle Nghiêm Phương Dung
 5775 Côte des Neiges
 ph 16
 Montreal H35 - 259 CANADA

Rosalie Thuồng Khanh ở Hoa Kỳ, cho Trần Đức Nghĩa biết tin. Thư nhờ toà soạn chuyển giao.

RAO VẬT
 Nhặt Thanh nay đã rời về địa chỉ: 14 Rue Yvart
 75015 Paris
 té: 533 32 46
 Xin quý thân hữu liên lạc về địa chỉ mới.

THƯỜNG THẢO MỸ-HÀNỘI bị gián đoạn?

(tiếp theo trang 1)

viên Mỹ, ông Smith nói "chỉ có một trường hợp duy nhất được xác định mới đây".
 Sang vấn đề thứ nhì, phát ngôn viên Hà Nội viện dẫn một bức thư của viên TT. Nixon trong đó ông Nixon có hứa sẽ giúp Việt Nam 3,25 tỷ Mỹ Kim cộng với 1 tỷ rưỡi khác dưới nhiều hình thức tài trợ khác nhau. Liên sau đó, phát ngôn viên Mỹ phủ nhận việc trên. Ông nói: "Tôi hiểu của ông Nixon không hề được đề cập trong buổi họp". Ông Smith còn nói tiếp: "Hai bên không hề bàn cãi về các hình thức tài trợ lẫn s. o. tiên sẽ tài trợ". Phát ngôn viên Hà Nội trước đó cũng xác nhận "chưa biết là sẽ tài trợ như thế nào".

Đến vấn đề thứ ba, người ta mong đợi hai bên sẽ tuyên bố tái lập bang giao, trên hàng đại sứ, nhưng Mỹ chỉ nói sẽ "ngưng không có ứng đối việc Việt Nam gia nhập Liên Hiệp Quốc". Tin này mọi người đã biết từ nhiều ngày trước cuộc họp đàm.

Trước sự lúng túng và mơ hồ của các lời tuyên bố của hai bên, người ta nghĩ rằng buổi thảo luận đã rất sơ sài và không đạt được kết quả mong muốn.

HA NGHỊ VIỆN MỸ BIỂU QUYẾT

Mỹ và Hà Nội có hẹn gặp lại nhau hai tuần sau đó tức là khoảng ngày 20-5-77, tại toà Đại sứ Mỹ tại Paris.
 -Đùng một cái, ngày 5-5-77 Hà Nghị Viện Mỹ đã thông qua bằng 266 phiếu thuận và 131 phiếu chống, một đề nghị của hạ nghị sĩ Cộng Hoà Ashbrook. Quyết nghị này cấm đoán chính phủ Mỹ "không được thảo luận về việc giúp đỡ tài chính cho Hà Nội".
 Liên sau đó, chính phủ Mỹ tuyên bố rằng "Mỹ không hề thiếu Việt Nam một món nợ nào".

Trước đó, chính cựu ngoại trưởng Kissinger và đường kim ngoại trưởng Cyrus Vance đã tỏ ý rằng mọi sự giúp đỡ cho Hà Nội theo định nghĩa Paris là "ngu xuẩn và chính Hà Nội đã vi phạm hiệp định năm khi đem quân chiếm lấy miền Nam Việt Nam bằng vũ lực".

Trong những điều kiện như vậy, việc hai phái đoàn Mỹ-Hà Nội vẫn chưa gặp lại nhau như dự định chẳng qua cũng dễ hiểu. Nhất là khi chính Hà Nội đã từng tuyên bố ngay trong giai đoạn mềm dẻo hiện tại, rằng tuy "việc Mỹ hạn gặt vết thương chiến tranh không còn là điều kiện tiên quyết cho việc bình thường hoá bang giao giữa hai nước" nhưng hai vấn đề trên vẫn "đính liền với nhau".

TRẦN VĂN NGỌC

Ngẫm sự đời...

MỘT SẮC THÁI PHONG KIẾN ?

Ngày 25-5 vừa qua, xứ Nam Tí, theo lời báo chí "trong nước", đã được chứng kiến một trong những sự kiện quan trọng nhất của lịch sử Nam Tí trong 30 năm vừa rồi. Mỗi thoạt ngờ, người bàng quan liền tưởng ngay đến một biến đổi chính trị lớn lao, một sắc luật quan trọng, hay - biết đâu? - một cuộc cách mạng, dù rằng ai cũng biết làm cách mạng tại một xứ Cộng Sản khó đến mức nào. Không, sai bet. Biến cố lịch sử nói trên chẳng qua là sinh nhật thứ 85 của thống chế Tito, người đã ngự trị Nam Tí từ gần nửa thế kỷ nay.

Thật vậy, cả nước Nam Tí đã sửa soạn "biên cố lớn" này từ nhiều tháng nay. Trước tiên là báo chí đã sửa soạn đủ luận bằng cách đăng tải hàng ngàn bài viết, có báo dành hẳn 20 trang đầy khổ lớn để ca tụng "công đức" của "Người". Rồi đến lượt các giới cao cấp của Đảng Cộng Sản Nam Tí: họ quyết định trao cho Tito "h. u. y. chầu" "Anh Hùng Nhân Dân" là huy chương danh dự nhất của cả nước. Xin nhắc nhỏ thêm đây là lần thứ 3 Tito được gán huy chương này!

Các nhện nọt ton hốt không ngưng ở đó. Tất cả các ngành thể thao, văn nghệ, văn hoá, tất cả các tổ chức nghiệp đoàn, chính trị đều được trưng dụng để cho ngày 25-5 phải là ngày huy hoàng nhất.

đặc biệt nhất.
 Túng này công lao chỉ để một ông lão thổi 85 ngọn nến của chiếc bánh sinh nhật của mình!

Nhưng chiêm giẻ nhất của sự lễ lầy có lẽ phải kể xứ Bắc Hàn. Vì Bắc Hàn còn giới hạn Nam Tí nữa. Giản dị lắm, tại xứ này, lễ Quốc Khánh là ngày sinh nhật của "vi lãnh tụ vĩ đại" Kim Nhật Thành, theo như danh từ Thành tự phong.

Thêm vào đó, trên thế giới chắc không có chỗ nào là "gia đình trị" bằng chế độ Bắc Hàn. Hơn một chục thân nhân của Thành giử" n. h. u. g. chực vạ then chốt nhất trong guồng máy Bắc Hàn. Ví dụ: vợ của Thành là nhân viên của Trung Ương Đảng Bộ. Một ví dụ nữa: con của Thành sắp được phong cho làm Tổng thư Ký Đảng, chức cao thứ nhì sa Thành. Người ta đồn rằng bằng cách này, Thành muốn dần dần chính t. k. hóa con của mình ở chức vị "thái tử" sẽ lên nối ngôi mình và tiếp tục "đồng họ Kim". Ngay từ bây giờ, 40 ngàn chiếc đồng hồ vàng vôi hình chạm của Thành đứng bên cạnh "thái tử" đã được đặt mua tại hãng Omega ở Thụy Sĩ!

Ài nói rằng Cộng sản là kẻ thù của phong kiến?

Đến đây lại nghĩ tới xứ Việt Nam mình. Bắc Hồ chết rồi mà hàng chục ngàn người còn phải dầy dụa, dầy công xây cho Bắc cái lăng đồ sộ, trong khi cả triệu người cho đã hay chết đói ở các vùng kinh tế mới. Hưởng chi nếu bác còn sống?

Mày thay, mày lăm thay.

THĂNG TÔI

TẠI SAO TÔI BUỒN ?

Cuộc đời cũng lắm chuyện ngược đời. Có những tin đáng lẽ phải vui lắm cho mình buồn thêm...

"Kể từ tháng 4 vừa rồi, Hãng Không Việt Nam tở' chực thêm nhiều chuyến bay nối liền Sài Gòn và Hà Nội". Tin này đến với tôi cũng một lượt với tin Pháp và Hà Nội ký thỏa hiệp về hàng không dân sự. Và tôi buồn...

Ngược đời.
 Vì đúng lý ra tôi phải vui. Phải vui chứ. Nhắm mắt lại, tôi đã mở thấy những đoàn người, nu cười hơn họ, lủ lượt kéo nhau leo lên thang sắt những chuyến phi cơ đầy áp, và tôi tưởng tượng những con bướm sắt thì như cắt cánh hay đập xuống, tựa như đoàn voi điêu luyện trong điệu múa nhện nhằng. Và tôi thấy những gia đình đoàn tụ và những người mẹ ôm chầm lấy đứa con bấy lâu nay xa cách và những người bạn cũ nắm tay nhau nước mắt trào vui sướng và... Và tôi còn nhớ nhiều, mơ nhiều hơn thế nữa. Đùng lý ra, vào ngày tái lập đường bay đất nước, tôi phải vui.

Những tôi buồn... Chẳng phải vì tôi đói khát thường đến thân phận lẻ loi của mình tại quê người, để nỗi ganh tị với đồng bào bên nhà. Mà vì tôi có cái cảm giác khó chịu rằng việc lặp thêm chuyến bay kia chỉ là một tâm b. i. n. h. phong.

Bình phong cho con số hơn nửa triệu người còn đang đay đọa trong những trại cải tạo với những cái tên đơn giản như A-20, C-43, ... Bình phong cho chính sách gay chia rẽ giữa người và người bằng thủ mọi xa thuật để hèn nhất như vu cáo, đàn áp hay ganh ghét. Bình phong cho triết lý thủ hàng của cả một giai cấp cán bộ. Tom lại, lấy những việc đáng lẽ phải vui làm bình phong cho những chuyện thật sự đáng buồn.

Phi cơ Sài Gòn-Hà Nội vẫn đều đều cắt cánh, mà những con tim dân tộc vẫn còn phách xa nhau. Phải là bình phong và đầu là sự thật? Ở đến bao giờ mới nổi được tình thường? Tôi buồn vì giấc mơ tôi vẫn còn là giấc mơ.

CHU THANH LAN

PHIẾU MUA BÁO DÀI HẠN

Tôi tên là :
 Địa chỉ :
 Gửi tiền mua báo là : (Giả báo xin xem trang 1)
 Về ứng hộ thêm :

• Ngân phiếu, money order, mandat xin để tên :
 Association Générale des Etudiants Vietnamiens de Paris
 • Chèque postal (bưu phiếu) xin để tên :
 Association Générale des Etudiants Vietnamiens de Paris
 CCP 20 332 - 01 Paris
 • Gửi về địa chỉ : 5 Rue Albert Camus
 92340 Bourg La Reine - FRANCE

GIÁ BIỂU QUẢNG CÁO	1 kỳ	2 kỳ	3 kỳ trở lên
Rao vặt mỗi giòng (một cột 5 cm) tối đa 10 giòng	5 F	4,5F	4 F
Quảng cáo mỗi ô 5 cm x 5 cm (một cột)	200 F	180 F	160 F
Quảng cáo mỗi ô 5 cm x 10 cm (hai cột)	360 F	330 F	300 F

LÀM SAO KIỂM VIỆC ...

(tiếp theo trang 6)

BTS Information Etudiants,
 7 Avenue Georges V, Paris 8,
 dt 720 72 11.
 Lưu ý các bạn : các bạn chỉ được lãnh lương vào ngày 10 tháng sau, tuy nhiên bạn có thể xin ứng trước 80%. Đồng quên đi những ngày nghỉ được hưởng lương (congés payés 9,03% trên số lương), phiếu ăn quán cơm (tickets restaurant), tiền phụ cấp chuyên chở (prime de transport), tiền phụ cấp chỗ l. a. không chắc chắn (prime de

précarité de l'emploi 4 % trên số lương). Cũng đừng quên đòi giờ phụ trội (phải trả thêm cho bạn từ 25 đến 50% số lương nếu bạn làm quá số 40 giờ luật định).

12) VÀ CUỐI CÙNG
 Nếu bạn cảm thấy là một thiếu tài điện ảnh mà chưa được một nhà sản xuất phim nào khám phá ra, bạn có thể xin làm những vai đ. u. g. có mặt (figurant) ở vở truyền hình tại :
 Service de Recrutement, 34 Rue des Alouettes, Paris 19,
 dt 202 76 00
 hoặc tại các hãng phim bằng cách đăng ngày giờ và nơi quay phim tại :

Le Technicien du Film, 79 Avenue des Champs Elysees, Paris 8, dt 723 70 09.

Ngoài ra chúng tôi x. i. n. m. a. c. h. b. a. n. thêm các cơ quan có tính cách hướng dẫn thường trực :
 CIDJ (Centre d'Information et de Documentation Jeunesse), ANPE (Agence Nationale pour l'Emploi), CROUS và O-NISEP 96 Boulevard Raspail, Paris 6, dt 222 83 10.
 Nếu bạn còn dự định mua báo, bạn cũng nên đọc các mục các sinh viên tại các nhật báo như FRANCE SOIR, LE FIGARO (ngày thứ tư).
 Danh sách cũng khá dài. Chúng tôi chỉ còn một việc là chúc bạn nhiều may mắn.